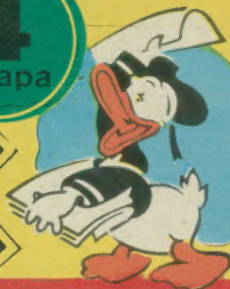

ПОЛИТИКИН

4

динара

БРОЈ
1236

ЗАБАВНИК

5.9.1975. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XXXVI

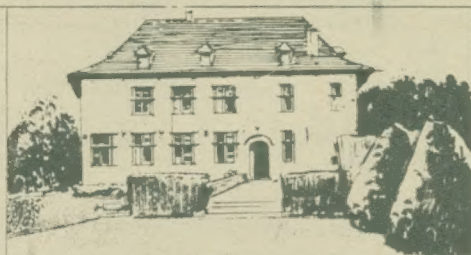
КОМПЛЕТАН
СТРИП
СОКОЛОВО
ОКО

**ЕНИ
ЏОНС-ЕЛИОТ**

ИЗ СМИТ
КАУНТИЈА
(САД)
РОДИЛА
СЕ
С БРКОВИМА
А
КАД ЈЕ
ИМАЛА
2 ГОДИНЕ
ИЗРАСЛА
ЈОЈ ЈЕ
И БРАДА.

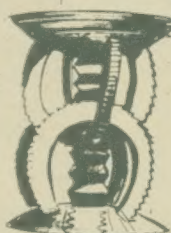
ЗАМАК ОЛОБЕК

У ФРАНЦУСКОЈ
БИО ЈЕ ПОТПУНО
ОБНОВЉЕН 1939.
АЛИ СУ
ПРИ ТОМЕ САЧУВАНА
ТРИ МЕТКА КОЈА СУ
СЕ ЗАРИЛА У ЊЕГОВО
ПРОЧЕЉЕ ЗА
ВРЕМЕ
ФРАН-
ЦУСКЕ
РЕВОЛУ-
ЦИЈЕ.

ТЕОДОР РУЗВЕЛТ

ПРЕДСЕДНИК
СЈЕДИЊЕНИХ
АМЕРИЧКИХ
ДРЖАВА
ОД 1901. ДО 1909.
И ПОРЕД СВИХ
ПОСЛОВА
НАЛАЗИО ЈЕ ВРЕМЕНА
ДА СВАКОГ
ДАНА
ПРОЧИТА ПО
2 КЊИГЕ.

**РЕЗБАРЕ-
НЕ
СТОЛИЦЕ**
У
НИГЕРИЈСКОМ
ПЛЕМЕНУ
ИБОС
ИЗРАЂУЈУ
СЕ ОД
ЈЕДНОГ
КОМАДА
ДРВЕТА.

**ИСПУЊЕЊУ
КОЖУ УГИНУЛОГ КОЊА**

СТАВЉАЛИ СУ НЕКАД НЕКИ
СИБИРСКИ НАРОДИ НА УЛАЗУ
У СВОЈА СЕЛА
ВЕРУЈУЋИ ДА ЋЕ ТАКО
СПРЕЧИТИ ДОЛАЗАК ДЕМОНА.

**ОВАЈ
Камени мост**

У БУГАРСКОЈ,
БАЈАРСКО ЈЕ ДЕЛО ПРИРОДЕ.

1236/2

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● за време миграције птице се-
лице потроше огромну енергију
и изгубе до једне петине своје
тежине. Просечна брзина њихо-

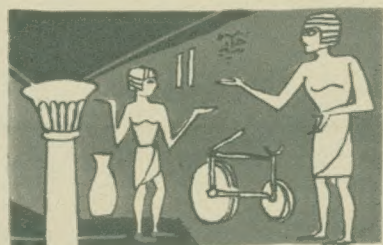
вог лета је 50 до 100 километара
на час а висина од 150 метара
(врапци) до 6000 метара (цинов-
ски кондори са Анда).

● од хране коју поједу зависи
колико ће домаће животиње по-
пити воде на дан. Ако је храна
сува коњ ће попити 45 до 60 ли-

тара, во 50 до 70 а оваца 6 до 8
литара. Ако су на паши коњу ће
бити потребно 15 до 18 литара,
волу 20 до 30 а овци 2 до 3 литра

● на зидовима ископина у Егип-
ту и Вавилону као и на фреска-
ма у Помпеји, може се видети
цртеж возила које веома много
подсећа на бицикл.

● најстарији сачувани образац
писма је такозвани „Присов па-

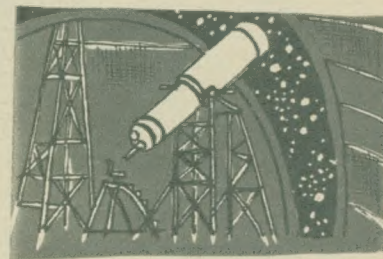
пирус“ који се чува у Цариград-
ском музеју. Папирус је стар
око шест хиљада година.

● наука која се бави рекама зо-
ве се потамологија а име је до-
била од грчке речи „потамос“ —
река.

● недавно је купола на згради
Опсерваторије у Гриничу пот-
пуно обновљена и обложена ста-
кленим влакнима да би била
отпорна на временске прилике
и пожаре. Сама купола висо-
ка је 7,62 метра, пречник јој је
11,7 м и у њој је поново смеш-
тен телескоп пречника 711 мм
(први пут је инсталиран 1895.
године). Један рам од челичних

цеви чини основу хемисферич-
не куполе а спољна облога из-
рађена је ручно од пластичних
елемената појачаних стакленим
влакнима. Основа куполе има
заварени прстенасти носач ко-
ји држи целу структуру на 20
точкова. Окретање, куполе ар-

ши се помоћу зупчаника а по-
кретање помоћу два електрична
мотора од три четвртине једне
коњске снаге што омогућава
пун окрет ове 12 тона тешке
куполе за свега три минута.

● прва индустријска производ-
ња воћних сокова почела је
1890. године у Швајцарској.

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

ИЗДАЈНИК ДОЛИЈАО

УСТАШКИ
АГЕНТ СЛАВКО ШТИМАЦ
ТРАЖИО ЈЕ НА СВЕ СТРАНЕ
ПОЗНАТОГ ДИВЕРЗАНТА
ВАЛТЕРА. СРЕО ГА ЈЕ КАД
ЈЕ НАЈМАЊЕ ОЧЕКИВАО...

Једног прохладног новембарског дана 1943. године, путем који води од Сарајева према Високом ишла су четири немачка војника. Корачали су полако. Најкрупнији од њих забављао је остале духовитим досеткама па су често застајали и смехом давали одушка ведром расположењу.

Изненада, у близини места Љешева, путем од Сарајева, појавио се путнички аутомобил. Брзо је сусетио веселе Немце. Уместо да пропусте аутомобил, војници су га зауставили.

СУСРЕТ НА ДРУМУ

Војници са шмајсерима на готово опколили су аутомобил. Кроз прозор се промолела глава човека средњих година, с претећим изразом на лицу.

— Зашто ме заустављате?

— Исправе! — мирно је рекао онијих Немац.

Човек га је гунђајући послушао. Немац је неколико тренутака разгледао документа, а онда је значајно погледао остале војнике и кратко рекао:

— Он је!

Крупни Немац је нагло отворио врата с друге стране аутомобила.

— Изиђите напоље! — Био је уљудан, али одлучан. — И ви, такође! — обратио се шоферу.

Уз буру протеста путник

— Не можете тако са мном! — протествовао је путник, али се Немци на то нису обазирали

је изишао објашњавајући да он није било ко и да с њим не може тек тако да се поступа. Заклињао се да ће се обратити њиховој командантури и да ће их стићи казна. Машући рукама, понављао је питање да ли знају ко је он.

— Знамо, али имамо наређење да вас спроведемо — одговорио је крупни Немац.

Учинио му се готово невероватним да је човек пред њим, лица искривљеног од беса и рукама које тако глупо млатају, чувени шеф усташких агената у Сарајеву Славко Штимац. Гледао је у његове руке које су многим комунистима поломили кости у затвору. Чак је створио сопствени метод ломљења „ала Штимац“!

Кад је на леђима осетио цев шмајсера, Штимац је, већ покорно и нижим тоном, упитао:

— Смем ли бар знати ку да ме водите?

Одговор га је скаменио. Зар они стварно мисле да иде с њима у Фојницу! Покушао је да им објасни да су у Фојници партизани, али су Немци били неумољиви. Штимац није имао куд. Пошао је...

Два месеца пре овог до-

гађаја у Сарајево је поново дошао познати партизански диверзант Владимир Перић Валтер. Његово присуство у граду соколило је родољубе.

ПРЕТВОРИЋУ ГА У МРЉУ!

Немци су се прибојавали Валтера. Никад нису успели да сазнају где ће искрнети, шта ће разорити.

Шеф усташких агената Славко Штимац смртно је мрзео Валтера. При самом помену Валтеровог имена добијао је праве нападе беса, викао, претио:

— Нека ми само падне шака! Направићу од њега мрљу!

Штимчеви злочини сваки даном бивали су све већи. Није ни слутио да је те јесени 1943. године Валтер мислио о њему.

Валтера је забрињавало и то што је Штимац био на трагу многим комунистима у Сарајеву, а није презао ни од најпрљавијих уцена, врбовања, претњи и хапшења породица оних које је прогањао. Валтер је донео одлуку: Славко Штимац мора бити убијен!

У једном од писама упућених тих дана Врховном штабу, Валтер је описао

Владимир Перић Валтер

рад илегалца из Брезе и Високог и напоре на јачању организације у Зеници, али није поменуо свој план о ликвидацији Штимца. Желео је прво да га добро разради и обезбеди потпуни успех акције.

СУТРА ДОЛАЗИ

Сарајевски илегалци почели су непрекидно да прате Штимца. Запазили су да је крвник често одлазио у околину Сарајева, а најчешће у Високо. Преко Марка Шакића, котарског предстојника у Високом, иначе комунисте сазнали су да Штимац тамо набавља кожно одећу и обућу.

Посете Штимца Високом постале су у октобру све

чешће. Валтер је решио да са групом илегалца сачека шефа усташких агената на усамљеном месту на путу за Високо и ухвати га живог. Наручио му је ишло и то што је Штимац на та своја кратка путовања одлазио без пратње.

У новембру је Марко Шакић добио задатак да преко везе јави Валтеру кад ће Штимац кренути у Високо да набави робу. Шакић је то лако могао да сазна јер је агент свој долазак најављивао трговцима. Истовремено, Валтер је наложио свом блиском сараднику Звонку Грбцу да житно набави четири немачке униформе, по могућству обичне, војничке.

После неколико дана илегалци су добили униформе. Све је било спремно за акцију. Чекало се само на обавештење Марка Шакића. Убрзо је стигла и порука: „Штимац сутра долази у Високо да купи обућу“.

Акција хватања шефа усташких агената могла је да почне.

Четири немачка војника који су зауставили Штимчев аутомобил код Љешева били су Владимир Перић Валтер, Звонко Грбац, Смајо Манџука и Ацо Амброжић.

На путу за Фојницу Штимац је још веровао да је у питању неки неспоразум, али кад је доведен међу партизана и када му се крупни Немац представио као Валтер схватио је да је ухваћен и да му више нема спаса. Пре стрељања признао је сва злодела и одао све акције које припрема полиција против комуниста у Сарајеву.

Ђ. П.

Врело жито пресијавало се као злато на јутарњем сунцу. Уским путевцима промицао је понеки човек, деца су изводила говеда на пашу. Село Лички Осредак живело је својим животом, као и обично. Овде су ти јунски дани 1941. године изгледали мирни.

Додуше, покаткад су допирали гласови о усташким зверствима у околини, али се то људима чинило тако далеко. Кад ти гласови учешташе, нека се зебња поче увлачити људима у срце.

И почело је тог сунчаног јутра, 29. јуна...

И ДО НАС СУ СТИГЛИ

У кући Симе Грбића сви укућани били су већ на ногама кад бану њихов сусед. Усплашени једва је проговорио:

— Људи... покољ...

Укућани се немо згледаше. Нико да се помери. Неко понуди суседу трonoжац. Овај се мало прибра и исприча им да су претходног дана усташе упале у оближње село Крушковачу. Убијали су и пушкама и поштољима, клали камама...

— Значи, и до нас су стигли! — Симо погледа укућане. — Спремајте се! Овде не остајемо ни за живу главу!

— А куда ћемо — успротиви се његова жена. Она никако није желела да напусти кућно огњиште. — Ви, мушкарци, идите! А ја са децом остајем. Неће ваљда нас, нејаке.

Женине речи изгледале су убедљиве, али је Симо ипак тешка срца пристао да она и деца остану у кући.

Са братом и суседом обишао је све куће у засеку Грбићи и упозорио људе да ће усташе вероватно још у току дана доћи у село.

Мушкарци су одлучили да се склопе у Кордину драгу која се налазила на неколико километара од села. Обрасла густим растињем, ван путева и стаза, послужила им је као добро скровиште.

НИЈЕ САЧЕКАО ОДГОВОР

Људи су седели неми и забринут. Свако је мислио шта се дешава у селу. Хоће ли иког затећи кад се врате? Веровали су да ће до мрака моћи натраг. Како су чули, усташе се нису дуго задржавале у селима.

Симо је с времена на време устајао и нервозно шетао. Нешто га је гонило да оде у село и види шта се тамо збива. Али, ако крене он, кренуће и остали а то би било опасно. Могли би да налете на усташе. Морао је да измисли неки разлог, довољно уверљив, и да сам пође.

— Усташе могу да остану

ПОГУБЉЕНИ ЈЕ ОСТАО ЖИВ

Покушао је да се задржи на ивици јаме. А тада му се замагло пред очима. Пресамитио се и суновратио у повор.

у селу и неколико дана. Ми немамо хране, а ваља и јести — говорио је већ полазећи. — Моја кућа је најближа. Одох ја да донесем нешто...

Одговор није ни сачекао. Потрчао је уз стрми обронак. Кад је изишао из драге окренуо је пречицом преко камењара. Већ је видео и кровове свог засека. Прескочио је мали зид од насланог камења којим је била оградена нека њивица и — улетео право у наручје усташа.

— Охо! Долетела нам птичица! Значи, ту си! А ми мислили нигде мушке главе у Грбићима — подругивали су се.

Симо није ни успео да се поврати од изненађења а по њему су већ почели да плуште ударци. Лежећи на земљи, покушавао је да заштити главу рукама. Преклињао је своје мучитеље да престану. То као да их је раздраживало и ударци су постајали жешћи. Престали су да га туку тек кад је стигла још једна прупа усташа. Гонили су пред собом неколико мушкараца из других заселака.

Симо је устао и затетурао се. Низ поднадуло лице текла му је крв. Потерали су га заједно са осталима. Одједном приметио је да не иде путем већ према оближњој шуми. Тек после неколико тренутака он се сети... Јама!

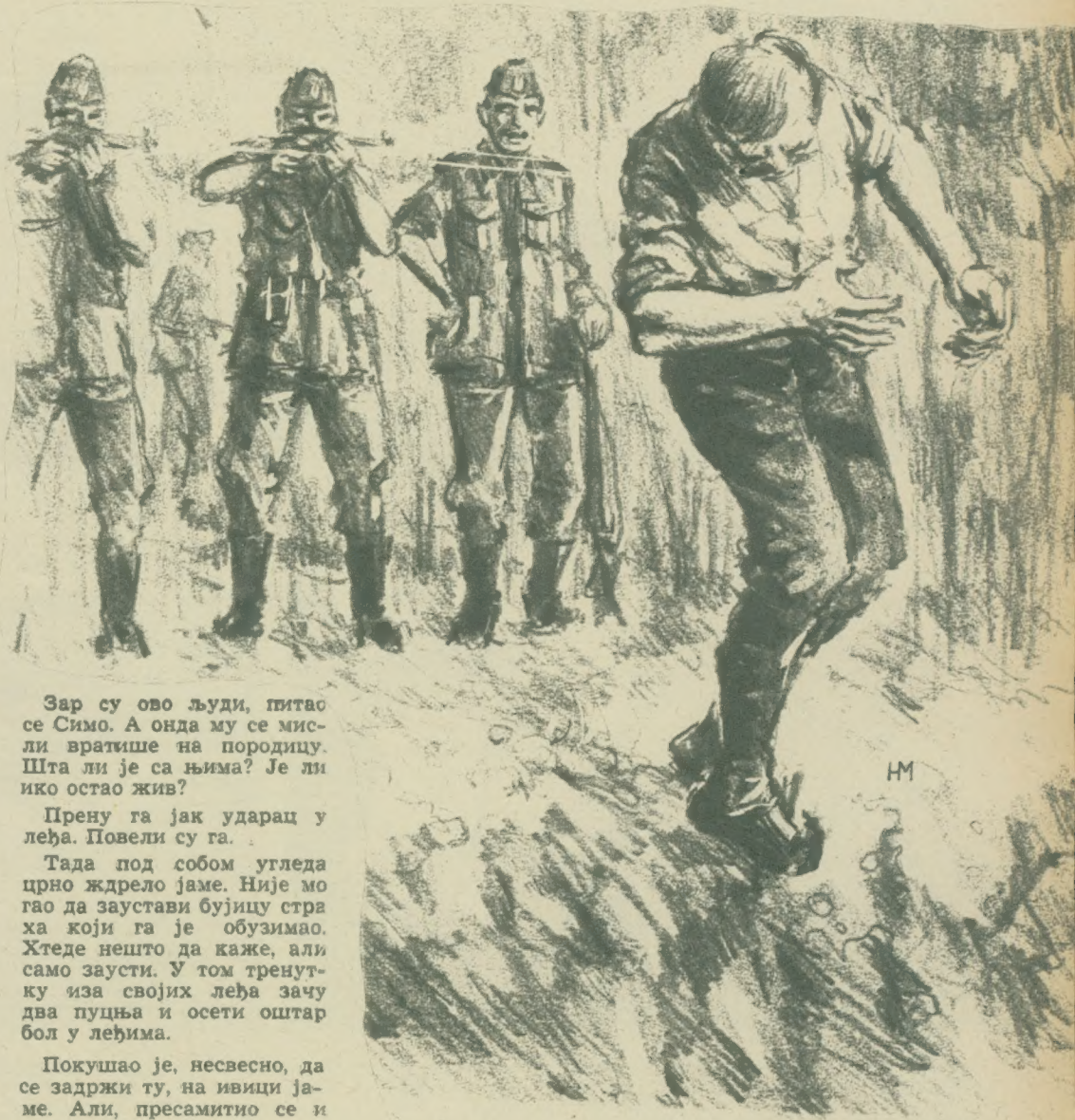
— Људи, па они нас воде према Качетини — узвикнуо је.

Симин узвик разбеснео је усташе. Нови талас удараца осу се по леђима већ изубијаних људи. Један је успео да искочи из гомиле. Почео је да бежи. Двојица усташа су га стигли. Оборили су га и почели бесмислено да ударају ножевима по немоћном телу...

ОСУЂЕНИ НА СМРТ

Симо се стресе. Ево их пред Качетином.

Осуђени на смрт стајали су оборене главе. Одавде повратка нема. А крвници су се довикивали, смејали...

Зар су ово људи, питао се Симо. А онда му се мисли вратише на породицу. Шта ли је са њима? Је ли ико остао жив?

Прену га јак ударац у леђа. Повели су га.

Тада под собом угледа црно ждрело јаме. Није могао да заустави бујицу страха који га је обузимао. Хтеде нешто да каже, али само заусту. У том тренутку иза својих леђа зачу два пуцња и осети оштар бол у леђима.

Покушао је, несвесно, да се задржи ту, на ивици јаме. Али, пресамитио се и полетео у дубину.

Још је био при свести кад се нашао на дну. Никакав бол није осећао. Чуо је још један пуцањ а онда је од удarca тела друге жртве изгубио свест.

Кад је дошао себи покушао је да се помери. Од лешева који су лежали преко њега није могао ни да се помакне. Осећао је крв под рукама, лежао је у њој.

Требало му је времена да савлада страх и покушао да се ослободи језивог терета. С напором је померио руку. А онда и другу. Никад се нећу извући из ове таме, мислио је.

Чинило му се да је прошла читава вечност док се није извукао испод лешева. Тада је кренуо горе, ка светлости.

Срећом, „зидови“ јаме били су обрасли жбуњем а понегде је штрчала избочина каквог камења. Ни сам није знао колико се дуго пео. Већ на измаку снаге, стигао је до врха.

Још један замах и нашао се пред заслепљујућим сунчевим зрацима. Још је дан, помислио је и поново га обузе страх. Шта ако оне звери нису отишле?

Упркос страху, почео је да пузи. Што даље од овог ужаса.

Несвесно, кренуо је ка кући. Хоће ли имати снаге да стигне, хоће ли затећи иког живог?

Надомак куће изгубио је свест. Кад је отворио очи угледао је своју снаху. Опет је био дан.

— Ђуко, ја сам жив! — тихо је проговорио. — Жив сам, Ђуко!

А онда је поново утонуо у мрак.

Л. СРЕДАНОВИЌ

ДИКАН И СТАРИ СЛОВЕНИ

Б. ЋУРИЦА

ПРИЈАТНО,
ДОБРИ
ЉУДИ!

ХВАЛА...
ИЗВОЛИ И ТИ
С НАМА!

А, НЕ! НЕ ДОЗВО-
ЉАВА МИ ПОНОС!
ЈА САМ СТАРИ
СЛОВЕН!

И МИ СМО!
КУД' СИ
КРЕНУО?

У БЕЛИ СВЕТ!
СКУПЉАМ НОВАЦ
ЗА ИЗГРАДЊУ
ПУТА...

КОЈИМ ЋЕ СЕ
СТАРИ СЛОВЕНИ
ДОСЕЛИТИ НА
БАЛКАН, ЈЕ ЛИ?

ТАЧНО! ЗАПЕВА-
ЋУ И ВАМА А ВИ
ДАЈТЕ ДОБРО-
ВОЉНИ ПРИЛОГ!

САД СИ БАШ
НАШО КАД
ХОЋУ ДА
ДРЕМНЕМ!

ШТО ТИ ЈЕ ПОНОС!
И ЉУБАВ ПРЕМА
ПОСТОЈБИНИ...

ЦРКАВА ОД ГЛАДИ
А НЕКЕ ДА ДИРНЕ
НАШУ ХРАНУ!

ШЕШТО КАСНИЈЕ, У КОНСТАНТИНОПОЉУ...
ПРИЈАТНО, ЗЕМЉАЧЕ! А ДА НИЈЕ ОВДЕ СКУ-
ПО ЗА ТЕБЕ?

ИЗЕШКЕШ
КИЛОМЕТАР-
АВА НАШЕГ
ДРУМА!

ШТА МОГУ
КАД МОРАМ
ДА ДРЖИМ
НИВО!

САМО ДА ГА ЈЕДНОМ
ТРЕСНЕМ! ВИДИШ ДА
СЕ НИКАД НЕЋЕМО
ДОСЕЛИТИ НА
БАЛКАН!

ЧЕКАЈ, СИНОВЧЕ!
УГЛЕД ЈЕ СВЕТИЊА
ЗА СТАРЕ
СЛОВЕНЕ!

ПУСТИ ГА НЕК'
БИЈЕ, ПРИЈАТЕЉУ!
АВАЈ! КАД ЈЕ
ЊЕМУ ВАЖНИЈИ
ДРУМ...

ПОБЕС- НЕЛА ПОНОР- НИЦА

**ПРОЛАЗИЛИ СУ ЧАСОВИ
А БУЈИЦА ЈЕ И ДАЉЕ БЕСОМУЧНО
ЈУРИЛА КРАЈ ПОЛА ХОМАНА
И ЊЕГОВИХ ДРУГОВА. ВЕЋ СУ ГУБИЛИ
НАДУ ДА ЋЕ СЕ ИЗВУЋИ.**

Четворица минера шћућуре-
на у мраку један крај дру-
гог ослушкивали су тутња-
ву воде.

— Још надолази! — промрмљао
је један. — Нема никакве наде да
се извучемо одавде!

— Не смемо се тако лако пре-
дати! — зачуо се глас другог. —
Ево! Нашао сам парче чоколаде.
Поделићемо је...

Већ неколико сати стајали су ту
непомични, главом додирујући
камени свод. У даљини се чула
хука. Вода је незадрживо расла
и за пола сата достигла висину
око три метра.

Пол Хоман и Боб Ђурант, са
погледао на сат. Већ дванаест са-
ти били су одсечени. Осетио је
неописив страх али није хтео да
покаже. Парченце чоколаде које
је пронашао у џепу је све што су
имали од хране. Хоће ли ми ово
бити последњи залагај, питао се
Пол.

Пол Хоман и Боб Ђурант, са
још двојицом својих другова, Цин
Стрејном и Рендал Мастерсоном,
тог кишног дана враћали су се с

посла. Било је то 25. фебруара
1975. године у близини Влумин-
тона, у Индијани.

ПРОВАЛА ОБЛАКА

Киша се ускоро претворила у
праву провалу облака. Морали су
негде да се склоне.

Пол и Боб су добро познавали
овај крај.

— Склонимо се у пећину док
невреме не престане — предложио
је Пол.

— Показаћемо вам где смо се
Под и ја скривали кад смо били
деца — радосно је узвикнуо Боб.

Та пећина представљала је пра-
ви лавиринт подземних пролаза и
ходника.

Цин и Рендал нису познавали
овај крај, јер су се недавно досе-
лили, па су се ослонили на сво-
је другове.

Прошло је двадесет минута от-
како су ушли у пећину када је
Пол викнуо да стану.

— Чујете ли? Вода!

Киша је тако лила да се по-
тоцић који је пролазио крох пе-
ћину брзо претворио у набујалу
реку. Боб је одједном, ужаснут,
повикао:

— Бујица надире! У оном ход-
нику се налази испуст на зиду
пећине. Трчите тамо!

НА СПАСОНОСНОМ ИСПУСТУ

За неколико секунди сва четво-
рица су се нашла на испусту. Чу-
ла се заглушујућа бука. Свуда
око њих била је помрчина као
тесто. Напетост су ослушкивали ху-
чање понорнице не усуђујући се
да проговоре ни реч. Бујица је
већ досегла до испуста и ледена
вода заплускивала им је ноге.
Чврсто су се ухватили за руке јер
у случају да се неко оклизне, раз-
беснела бујица би га понела и си-

гурно разбила о зидове пећине или
подводне стене.

Боб је први проговорио. Није
желео да размишља о смрти. Хтео
је да орасположи своје другове па
је почео да им прича вицове. Сме-
јали су се иако им није било до
смеха. Вода им је већ допирала
до чланака. Пола је обузимао све
већи страх. Више није могао да
издржи. Почео је да јадикuje:

— Имам четворо дивне деце и
жену. Шта ће они без мене?

Онда је Боб почео да прича о
несташлукима свог сина и кћерке.
Ма колико се трудио да не раз-
мишља о смрти, што је време ви-
ше одмицало и Боба су обузеле
зле слутње. Зар више неће видети
своју децу како му трче у сусрет
кад се враћа с посла и раздрага-
но узвикују: „Тата!“ Сузе су му
наврле на очи. Био је срећан што
због мрака нико не може да их
види. Није желео да остали при-
мете колико га је страх савладао.

Рендал је упалио своју лампу и
погледао на сат.

— Знате ли да смо већ петнаест
часова у пећини?! — запањено је
узвикнуо.

ЏИМ СЕ ОКЛИЗНУО

Иако су били промрзли, сан је
почео да их хвата. Једини Пол
није могао да заспи. Проклињао
је себе, сматрајући да је он крив
што их је ово задесило. Јер, он је
предложио да се овде склоне. Од-
једном је зачуо плусак воде и уз-
вик:

— Држ'те ме!

Пол је брзо испружио руке и
почео да пипа по мраку. За то
време и друга двојица су се раса-
нили и упалила лампе. Угледали
су Цина, лица искривљеног у бол-
ну гримасу, како грчевито поку-
шава да се задржи на испусту.
Сва тројица су га чврсто ухвати-
ла и нагло повукла. Био је сада
на сигурном, али потпуно исцрп-
љен и мокар. Пол се, можда због
гриже савести, понашао заштит-
нички. Скинуо је своју радну ко-
шуљу и натерао Цина да је обуче.

Пролазили су часови а бујица је
и даље бесомучно јурила крај
њих. Губили су наду да ће се из-
вући.

А онда је Пол упалио лампу и
одушевљено викнуо:

— Хеј! Вода се повлачи!

Понорница је и даље бесно ху-
чала али је њен ниво доста опао.
Цин је погледао на сат: био је 26.
фебруар, два часа поподне. Два-
десет седам сати нису видели
светлост дана!

— Чујете ли? — промуцао је
Пол.

Из даљине су допирали гласови
и зрачак светлости. Спасиоци! То
им је вратило снагу.

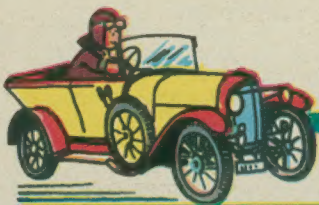
— Овде смо! Овде! — викао је
Пол. — Долазимо!

Ниво понорнице је толико опао
да су могли да напусте испуст и
загазе у реку. Вода им је допирала
до рамена. Иза једног угла су-
дарили су се с групом спасава-
ца.

— Напољу је читав дан и ноћ
пљуштало к'о из кабла! — рекао
је један од спасаваца.

— Како сте знали да смо овде?
— питао је Боб.

— Неко од ваших другова је
видео да сте кренули према пе-
ћини. Пошто нисте стигли кући,
јутрос рано пошли смо да вас
тражимо.

НЕМАЧКА

СТАРИ АУТОМОБИЛИ

2

ТАЈ ЛУД

Поред Дајмлера, Бенца, Луцмана и Адама Опела, у производњу аутомобила у Немачкој укључило се акционарско друштво НСУ. Из хала њихове фабрике први аутомобил изашао је 1906. Производња није престајала до тридесетих година. Тада је фирма због новчаних невоља готово пала под стечај. Италијански Фиат видео је у томе добру прилику да дође до новог капитала: купио је 1929. године фабрику и у њој склапао возила НСУ-фиат.

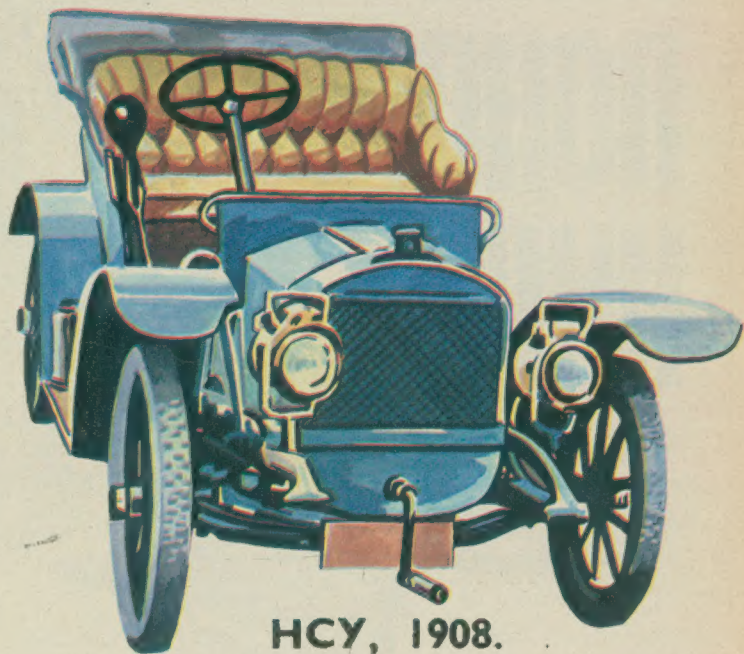
Самосталну производњу НСУ је наставио тек 1958, а славу стекао 1963. године моделом који је изложио на изложби у Франкфурту. Тим колима изазвао је праву револуцију јер је аутомобил, уместо класичног мотора с неколико цилиндара, имао мотор са само једним окретним (ротационим) клипом — оригиналним изумом Феликса Ванкела!

Године 1900. у списак произвођача аутомобила у Немачкој уписао се и Хенрих Клајер. Његова фабрика Бранабор-Верке одрекла се бицикла

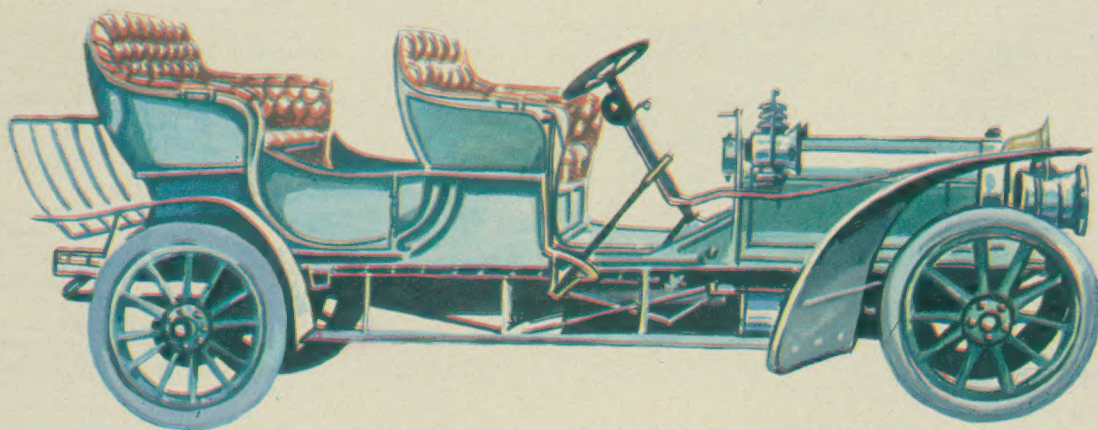
адлер да би се посветила производњи новог превозног средства. Клајер је кренуо у нови пессао с много амбиција јер су његови аутомобили израђивани према оригиналним нацртима чувеног конструктора Грегоара. На жалост, у земљи у којој су суверено владали Мерцедес и Опел, Адлер није успео да се пробије упркос сличним особинама и великој лакоћи управљања, што га је у то доба сврставало у кола високе класе.

Године 1952. из Клајерове фабрике изашао је модел шампион. Имао је шасију ојачану челичном гредом, двотактни двоцилиндрични мотор од 14 коњских снага и још неколико техничких новитета, а пре свега ниску цену због које је сматран правим народним колима.

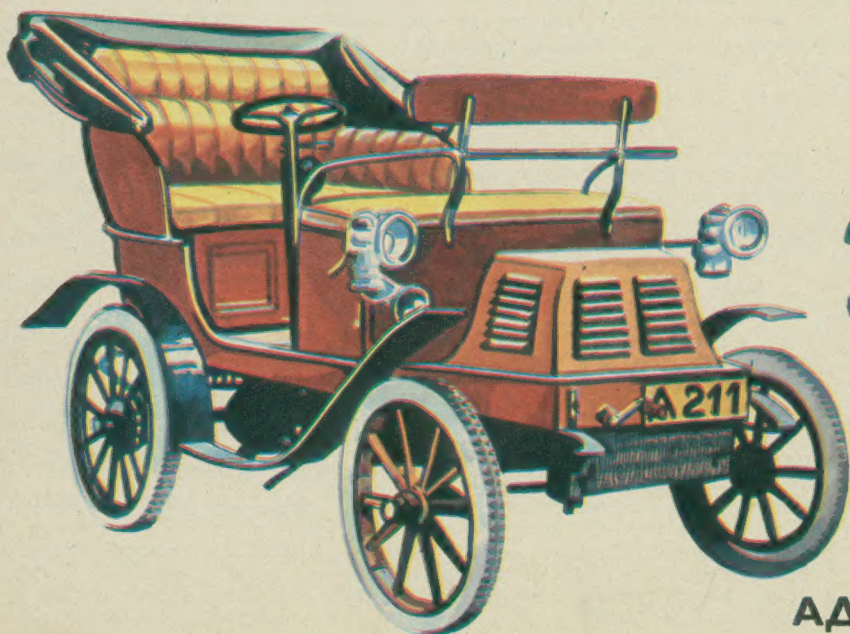
Слично као и Бранабор-Верке прошла је и фирма Дикси, само што је њен живот био краћи: економска криза у Немачкој после првог светског рата просто је збрисала! Ипак, у историји аутомобилизма памтиће се по томе што је делом и од ње настао познати BMW.

НСУ, 1908.

ДИКСИ, 1906.

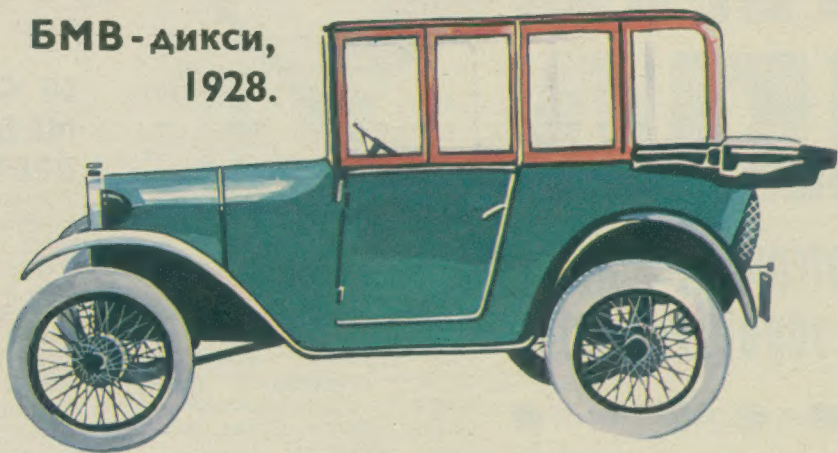
АДЛЕР, 1900.

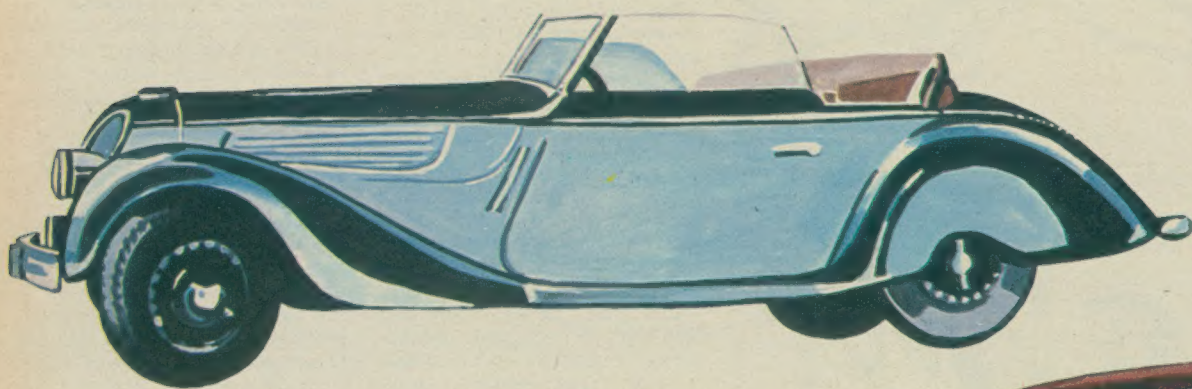
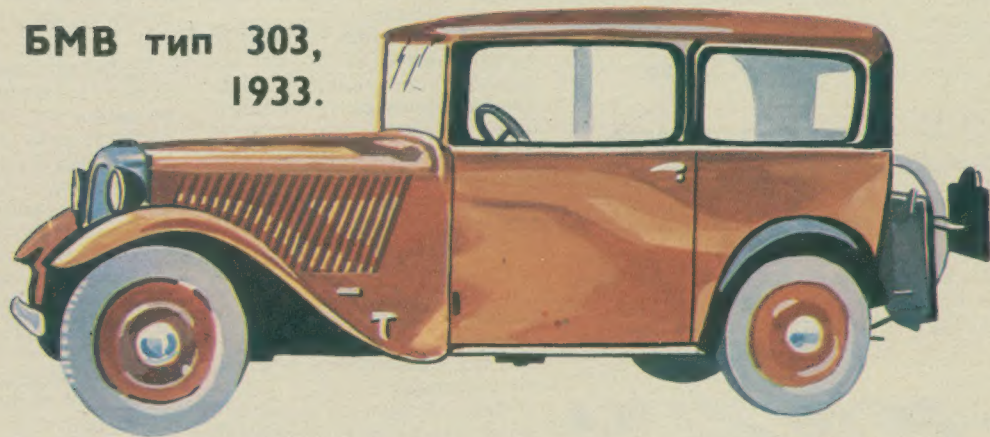
АДЛЕР
— јуниор,
1938.

И, БРЗИ БМВ

БМВ-дикси,
1928.

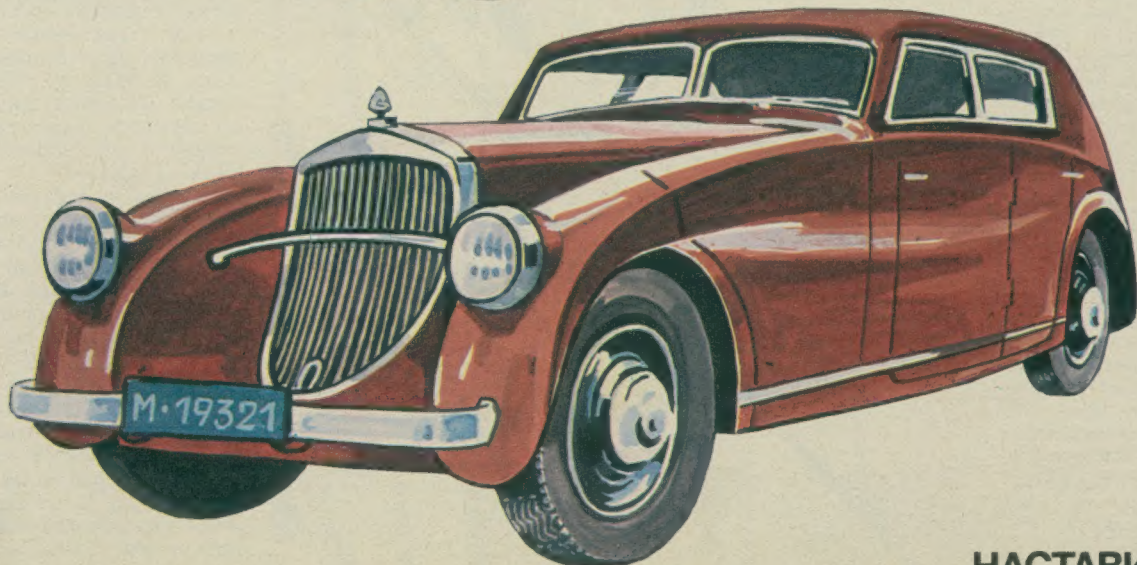

БМВ тип 303,
1933.

БМВ тип 327,
1937.

МАЈБАХ,
1933.

Једна од најпознатијих фабрика аутомобила BMW практично је настала од две фирме. Једна од њих, Фарцолфабрик Ајзенах АГ, производила је данас толико популарни **вартбург**, друга — Дикси — модел севен по Остиновој лиценци. Обе су биле слабе да издрже трку са јаким BMW чије је име (скраћеница од Бајрише Моторен Верке) тридесетих година постајало све познатије.

Али тек 1932. године BMW је произвео оригинална и добра кола. Имала су мотор од 800 кубика са четири цилиндра и независно вешање точкова. Ускоро су из фабричких хала почели да излазе све бољи модели, углавном спортски. Између 1936. и 1939. године носили су ознаке **326**, **327** и **328**. Последња два су имала мотор с посебним простором за сагоревање и нагнуте вентиле — ово је била велика новина. После 1935. године BMW се преселио из Ајзенаха у Минхен, где се и данас налази.

Према истраживањима професора Кама конструисан је модел **328**, који је постигао велики успех. После тога BMW аутомобили престали су да узбуђују свет.

Први послератни модел био је **501**, произведен 1952. године. Није имао успеха због нагиздане каросерије и тешке шасије. Освежење је представљао тип **502** са мотором од 2600 кубика и осам цилиндара постављених у облику латиничног слова V.

И поред свих напора BMW да направи ново возило увек је нешто „шкрипало“. Пошто продаја никако није ишла власници фабрике су се окренули старој идеји о „народним“ — малим и јевтиним колима. Оно што су наумили то су и учинили. И претерали! Новорођени **BMW 600** био је толико мален да у њему човек није могао честито ни да се помери! Тек је тип **700** оправдао наде. Продаја је кренула.

Као и многи произвођачи аутомобила данас и BMW болује од недостатка средстава. Ипак, још се одржава.

Двадесетих година производњом аутомобила почео је да се бави чувени Дајмлеров инжењер Вилхелм Мајбах. Талентовани стручњак брзо је дошао до сазнања да је боље радити за себе него за друге. Основао је фабрику и 1922. свет је угледао један његов аутомобил с мотором од 7000 кубика и шест цилиндара! Наследио га је тип V 12 који је развијао брзину од око 200 километара на час. Међутим, Мајбахова кола су достизала астрономску цену и фирма је неизбежно морала да умре.

НАСТАВИЋЕ СЕ

Винстон Черчил
као дописник
из бурског рата
1899. године

УХВАТИТЕ ЧЕРЧИЛА

ЖИВОГ ИЛИ МРТВОГ — ПИСАЛО ЈЕ НА ПОТЕРНИЦИ КОЈУ СУ
БУРИ ИЗДАЛИ ЗА ОДБЕГЛИМ РАТНИМ ЗАРОБЉЕНИКОМ.

60 САТИ
МЕЂУ
ВРЕЋАМА

Пешачење се отегло у-недоглед. Најзад, срећа му се осмехнула. Угледао је воз који је лагано напуштао станицу. Черчил је потрчао за њим и с тешком муком док су му се ноге вукле по праговима, успео је да ускочи у вагон. Био је то теретњак и вагони су били пуни меких цакова, покривених дебелим слојем прашине. У-вукао се међу цакове и за-спао.

После неколико сати пробудио се ужасно жедан. Пр-ва мисао му је била да ис-кочи из воза и дође до во-де. Можда би могао исте но-ћи да ухвати други воз, те-шио се. Непримићен, скочио је из вагона и убрзо про-нашао неки мали рибњак где је утасио жеђ. Али, ни-је било лако пронаћи дру-ги воз. Ипак је упорно на-ставио да хода дуж пруге.

У међувремену, хајка за Черчилом била је покрену-та. Бури су га прогласили за непријатеља кога треба ухватити по сваку цену. Те-леграми с његовим описом и 3000 његових фотографи-ја разаслати су широм зем-ље. А сваки је воз претре-сан.

Док је лов на њега почи-нао, Черчил је грабио на-пред. Није губио наду.

Приближавајући се некој станици, очи му се рашири-ше од изненађења. Постра-ни, стајао је „његов“ воз. Не часећи, пронашао је је-дну боцу и напунио је водом. Очекивао је да ће пут тра-јати 36 сати и одлучио је да више не напушта воз.

Завукао се међу вреће и у загушљивој врећини про-вео је пуних 60 сати.

Највише се бојао да ће воз бити претресан. Један-пут и јесте, али Черчила, дубоко заученог под вреће, нису пронашли.

Најзад је, прашњав и гз-рав, стигао у Делгса Беј, у сигурност.

Можда ниједно бекство ни је измекло ток историје као ово Черчилово. Истина, то се десило 40 година кас-није — Черчил је спасао Британију пораза у рату с Немачком.

Ц 3.

Н исам ни сат провео у ропству, а већ сам од-лучио да побегнем — писао је Винстон Черчил у извештају „Морнинг посту“ 22. децембра 1899. године.

Прича о Черчиловом бек-ству из бурског заробљени-штва објављена у овом лон-донском листу, изазвала је велико узбуђење. Нарочито су Бури били узрујани, јер за њих Черчил није био о-пасан као ратник већ као новински извештач.

Черчилова прича, писача набрзину, била је прожета осећањем победе и радости због успешног бекства. За-нимљиво је и то што је о-вај храбри човек описао и све страхове који обузима-ју душу бегунца.

СТЕНА НА ПРУЗИ

Двадесет петогодишњи Винстон Черчил дошао је 1899. године на ратиште Ју-жне Африке као дописник „Морнинг поста“.

Средином новембра исте године Черчил је пратио извидницу капетана Холде-на, која се упутила дубоко у бурску територију.

У блиндираном возу, ко-ји се састојао од пет ваго-на, локомотиве у средини и неког застарелог топа, нала-зило се 120 људи. Из старог воза сукљала је пара и ку-љао дим. У тишини која је владала пределом воз је мо-рао да привуче пажњу бур-ских извидница. Тако је и било.

Да би га зауставили, Бури су наваљали стеном на пру-гу, сакрили се и чекали. Воз се зауставио пред сте-ном и војници су искочили да је услове. У том тренут-ку Бури су осули ватру. Борба је трајала око један сат. Рањени енглески зој-ници били су смештени у ва-гоне и локомотива је на јед-вине јаде кренула.

„Када су Бури зауставили воз“ — сећао се касније Черчил — „извадио сам мау зер и почео да пуцам. По-сле четрдесетак минута је-дан Бур ме је позвао да се предам. Могао сам да га у-бијем и да сам то учинио историја Јужне Африке ве-роватно би била друкчија и скоро сигурно мање срећ-на. Био је то човек који је постао главнокомандујући бурске војске, а касније пр-ви министар Јужноафричке Уније...“

Тако је Черчил био зароб-љен и одведен у неку др-жавну школу која је била претворена у затвор.

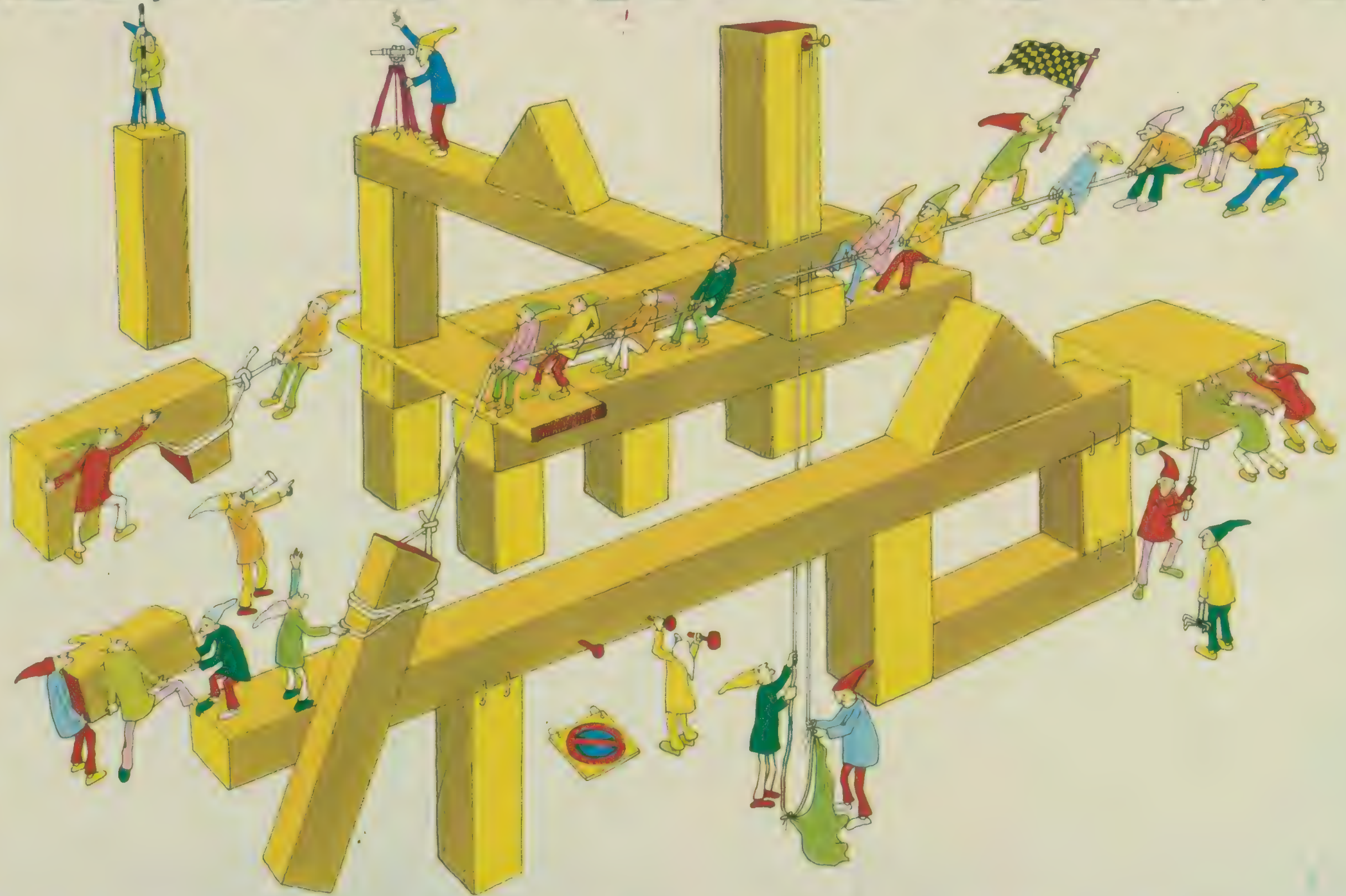
НЕОПРЕЗНИ СТРАЖАРИ

Цео месец није размиш-љао ни о чему другом до о бекству. Ковао је планове, претресао разне могућности и већину одбацивао.

Двориште школе било је

НАСТРЯНА СТРЯНА

О ЧЕМУ
РАЗГОВАРАЈУ
ЖИВОТИЊЕ

ДЕЦА

ЧАК И ПИЛЕ ОД ДВА ДАНА
ОДАЗВАЋЕ СЕ САМО НА
ПОЗИВ СВОЈЕ МАЈКЕ, А НИ
НАЈМУДРИЈА КВОЧКА НЕ
МОЖЕ ДА ЗАПАМТИ ГЛАСОВЕ
СВОГ ПОТОМСТВА!

С тражар је издалека осетио да се неко приближава и хитро дао знак за узбуну. Цело стадо је застало, подигло главе и набуљило уши. Овог пута показало се, на срећу, да је дошљак њихов: био је то јелен који се враћао издалека. За њега је сигнал за узбуну звучао као питање: Ко иде? И том је пожурио да да „лозинку“. Тек после тога могао је да се приближи стаду.

И тигрица кад се враћа из лова у јазбину, без обзира у ком делу света живи, најавиће свој долазак увек исто. Да би умирила младунце, она ће фркнути кратко и пригушено „УУФ“.

Уопште, постоји хиљаду разлога да животиње међу собом „разговарају“ и препознају се и оне то чине на различите начине.

Код птице квака као знак за распознавање служи перјаница од дугачких танких пера која се код мужјака уздиже на плавичастом затиљку у облику букетића. Кад се тата-квак приближава гнезду, утврдили су природњаци, он се непрекидно клања. Не из учтивости. Он то чини да би га на време приметили његова другарица која седи у гнезду и њихово гладно и нестрпљиво потомство. Деси ли се за невољу да се уморни отац не клања довољно упадљиво или да на то сасвим заборави — тешко њему: рођена породица сложна ће га дочекати и — излемати! Једноставно, они га нису познали. Научници су такође утврдили да странцу кваку који се случајно нађе у близини гнезда, ни на памет неће пасти да се клања. И ни једна друга птица која живи у суседству с кваковима нема сличну „визит-карту“. Значи, грешка је искључена.

ТИ НИСИ МОЈА ПТИЦА

У периоду парења већина птица живи у паровима и оне тада једна другу познају по гласу. Кад се читра враћа у гнездо она још издалека даје знак да се приближава. И мада су поздравни сигнали свих чигри једнаки, мужјак и женка су способни да се и у највећој галами препознају по неким особеностима гласа, исто онако како ми по гласу препознајемо своје пријатеље и рођаке. Женка црвендаћа чуђе глас свог драгог на даљину од 30 метара, а дивља патка и на свих 300!

Неке птице препознаће и своје младунце по гласу.

Кад се у гнезду фламинга излегу птићи, родитељи остају поред њих свега три-четири дана кад морају да одлете по храну и то од ране зоре, па до мрака. Брину о деци за то време преузима „дадиља“ — стара птица која нема деце. Она младунце води у шетњу, најпре пешке, а онда и пливајући. Предвече, пре но што се родитељи врате, на огромном просторству где се окупља колонија фламинга, нађе се и по пола милиона птића. Па ипак, у тој неописивој гужви главица које пиште и цијучу — родитељи ће увек без грешке наћи своју децу!

Ипак, за већину животиња као легитимација служи — **мирис**. Код такозваних друштвених инсеката, мравља, термита, пчела, свака велика породица има свој сопствени мирис. Он им даје „прспустницу“ да без тешкоћа уђу у свој дом.

Птице су способне да запамте једна другу — по лицу. Да, баш по лицу. Кад га заклања грана или нешто друго, партнери неће препознати један другог. Ако главу птице обојите неком неочекиваном бојом, супруг је неће признати за жену и избациће је из гнезда као нежељеног госта!

И кад се животиње упознају једна с другом веома су важни узајамни сигнали. На пример, у пролеће кад се заснивају породице, у „визит-карту“ обавезно улази и информација којој врсти припада животиња и којег је пола. Јер, за животиње које су по спољашности сличне, ови подаци су и те како важни: мешани бракови обично остају без деце.

ЧУВАЈ СЕ СТРАНЦА!

Детлић се представља ударајући кљунс по стаблу сувог дрвета. При том свака врста детлића има своју љубавну серенаду коју изводи у одређеним размацима. Кад женка чује

„телеграфску поруку“, чак и ако није видела кавалера, она тачно зна да ли је њене врсте или није. Она никад неће полетети према „странцу“. Царци и свици такође препознају „своје“ по ритму песме, а свирају и гуде из истих, љубавних разлога, као и птице.

Поуздан је знак за распознавање и **боја одеће**. Тако мужјаци већине птица имају перје јарких упадљивих боја, за разлику од женки које су далеко скромније обучене. Кад нема те разлике у одећи, животиње прибегавају специјалној сигнализацији. Мужјак и женка пампасног детлића споља се разлику само по боји бркова. Код женке су они црни, код мужјака — црвени. Кад се упознају, птице једна другој покажу најпре своје бркове и, ако се установи да су исте боје, разочарано прхну свака на своју страну...

Али, како да се снађе жаба у силној гужви која се створи кад се небројно „братство“ окупи на мрешћење? Како да утврди ко креће а ко ћути? У помоћ им прискаче допунска сигнализација коју изводе мужјаци. Мушки представници банана-жабе чуће по дрвећу изводећи праве концерте а при том још и скакућу у ритму своје песме вешто плескајући сами себе по устима — дугачким задњим ногама. То сваки чини у свом стилу и забуне не може да буде.

БЕЗ ПАРДОНА

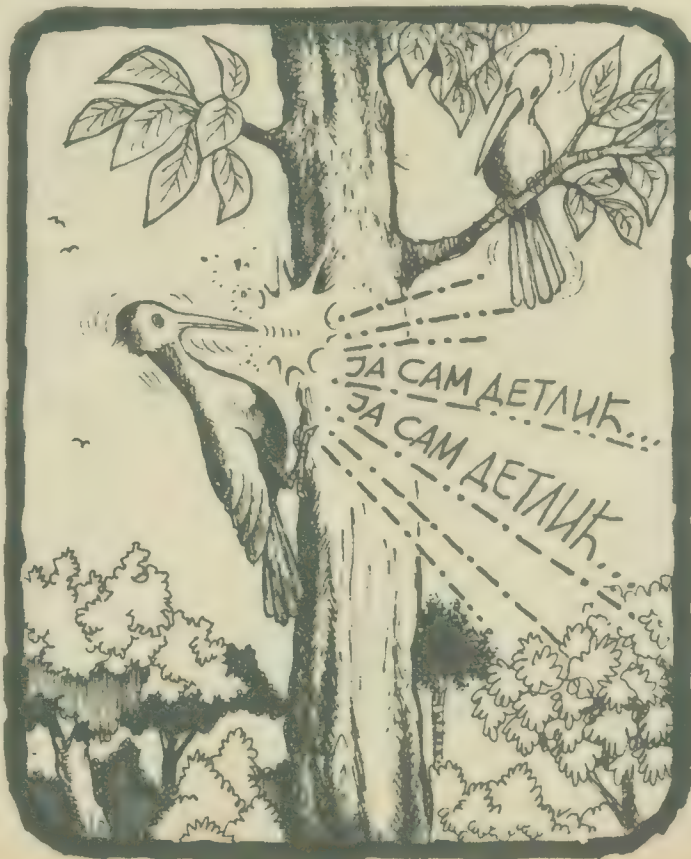
Инсекти који лете најчешће се представљају зујањем које се чује док машу крилима, а оно је углавном постојано, особито у време парења. Женка комарца која преноси жуту грозницу начини 450—600 замаха у секунди и мужјак осети тај звук на растојању од 25 сантиметара. Ин-

тересантно је да њега изглед женке ама баш нимало не занима: чим она престане да маше крилима, он губи свако интересовање за њу.

Међутим, на свету има много комараца и сигурно је да ће се „потрефити“ да два машу истом брзином. Мужјаци су стога на опрези. Кад чују слично зујање полете у том правцу али и „њуше“ ваздух јер је мирис много поузданији доказ да је баш „она“ у питању. Мужјак комарац никад не лети у сусрет другом мужјаку, они машу крилима много много брже тако да је свака забуна искључена. Ни младе комарице, које још нису сасвим одрасле, не привлаче мужјаке. Да не би било неспоразума, „шипарице“ машу много спорије од одраслих!

Сићушним винским мишицама заиста је тешко да препознају једна другу: има их преко две хиљаде врста и све су веома сличне. Да би мужјак знао с ким има посла, он даму коју је срео пита без пардона. Својим предњим ножицама он куцка по њеном стомачићу што у преводу значи: Ко си ти? Међутим, она ћути. Тада мужјак почиње да кружи око ње, машући крилима да би привукао пажњу. То сад он представља своју персону. Женка пажљиво посматра момка који танцује, послушнује. Очигледно, свака врста винске мушице има своју песму и, ако женка дође до закључка да је пред њом „странац“, изненада ће „прговорити“. Гласно ће заузјати стављајући му до знања да се преварио и да од познанства нема ништа.

Многе птице и водоземци имају у време парења и своју територију коју љубоморно чувају и бране. Међутим, неке четвороножне животиње освајају такав простор за цео живот, а он може бити огроман. Тако северноамерички медвед гризли заузима земљиште које у пречнику може да достигне и петнаест

У ПАМЕТНИЈА

километара! Вучја породица воли још више да се рашири.

ЖЕСТОКИ ОБРАЧУНИ

Баш због тог простора међу животињама често долази до жестоких туча. Научници који су пажљиво проучавали ову појаву дошли су до закључка да ти обрачуни не воде ничему! Напротив, штетни су и за власнике „имања“ и за бескућнике који траже себи „стан“. Обично домаћини тако срчано и јаросно

вотиња самур код које се мирисне жлезде налазе на табанима. Много је компликованије дивљем зецу код кога је мирисна жлезда испод подбратка тако да он пре но што остави трагсве мора да се протрља предњим шапама испод врата...

Нилски коњи, троме животиње које не воле баш много да се крећу, немају потребе да подижу граничне стубове. Ипак, и они имају своје знаке и где год ступили на њихову територију вама ће бити јасно да је заузета: своју балегу они разбацују равномерно по целом имању и овај на-

пиштећи, јасно је и нама а не само њиховим родитељима да хоће да једу.

ИЗВОЛ'ТЕ НА РУЧАК!

Међутим, у мрачним дупљама стабла где многи птићи проводе рано детињство, немогуће је приметити њихове отворене кљунове. Зато у унутрашњости кљуна већина птица има нарочите беле квржице које се, чак и кад птиче звне у полумраку лепо виде. Младунци сенице, зебе, детлића, само зину и покажу родитељима те лоптице као знак да их је спопала глад...

И за родитеље је важно да умеју да позову децу на обед. Сви сте вероватно чули како квочка дозива пилиће на ручак. То исто уме и петао. Кад нађе црва, разгалами се и љубасте коке полете главачки у нади да ће доћи до неочекиване гошће.

Позив на ручак познат је и у бон-тону многих птица. Паткама се управо то свети јер ловци подражавајући тај звук намамљују лаковерне птице на нишан своје пушке.

Пилићи одлично распознају гласове својих родитеља. Ако у истом дворишту или суседству живе два насада, младунци ће се одазвати само на позив своје мајке. А није лако упамтити мајчин глас и пиле, ако се не навикне на њега у првих осам дана, никад то неће ни успети.

Кад се нађе у невољи, пиле истог часа зове у помоћ родитеље и квочка трчи као без главе према месту одакле се чује уплашено пијукање. Међутим, како кокошке уопште нису у стању да запамте гласове свог подмлатка, мајка која има много деце трчи на сваки позив, па и кад је у питању туђе пиле, чак и кад су сви њени пилићи ту крај ње. За пилиће је то врло zgodно, помаже им свака кокошка која се нађе у близини: мама, комшиница, тетка...

КО СЕ УПЛАШИ ГОТОВ ЈЕ

Знаци за узбуну важни су код свих животиња и има их више врста. „Пажња! Пажња!“ — чује се кад још није јасно је ли опасност велика. Цело стадо стане, послушајуће и њуши док не буде дат нов сигнал, рецимо за повлачење. Код павијана, јаким и злим мајмуна, постоји знак којим се одрасли мужјаци позивају да кроче напред и ступе у бој с улезом ко-

ји се усудио да узнемири чспор. Ако је опасност много велика, даје се сигнал за бекство и стадо удари у тутань.

Најчешћи су звучни сигнали за узбуну, али ни то није обавезно. Родитељи неких риба из породице сихлида дају својој деци знак да се опасност приближава тако што заузимају одређену позу. Младунци су веома пажљиви па се истог часа укоче и тако постају готово неприметни.

Јединствен сигнал страха постоји код копитара. Ако антилопу или јелена изненада нападне нека звер и на смрт их преплаши, или ако после дужег бежања изнемогу животињу почиње да пристиже нападач, она ће испустити нарочит мирис — мирис панике. Цело стадо афричких дивљих паса, који су познати као ненадмашни тактичари, тада ће се усредсредити само на ту једну преплашену антилопу. Све остале ће се осетивши тај мирис распршити на разне стране и спасти се. Неко ће рећи: остављају уплашеност пријатеља да га звери растргну! Њему ионако нема спаса. Чак и да га звери не стигну, јелен кога је захватила паника не може се спасти. Он не може да преживи превелику нервну напетост.

О језику многих животиња научници до данас нису успели да сазнају ништа. Како објаснити призор кад јато од хиљаде и хиљаде рибица изводи сложен маневар скрећући одједном у одређеном правцу. На који се начин рибе догварају, ко даје сигнал? Можда ксманда стиже у облику електричног импулса? Утврђено је тек толико да је тај језик риба, да тако кажемо, „интернационални“, тј. да једна врста разуме другу. Постоје рибе грабљивице које се скривају у јату крупних мирних риба и оне такође сложен изводи све операције и маневре с осталим члановима јата што им дозвољава да се неприметно привуку до мањих риба и крену у напад...

На сва ова питања сигурно ће дати одговоре биологи који се све више баве говором животиња. Јер кад птица, делфин или пас могу тако лепо да разумеју говор свог господара и извршавају његове заповести, сигурно да и човек може да научи нешто више о језику животиња!

В. С.

бране свој дом од улеза да је мало салучајева кад победа припадне нападачу. По правилу, до промене господара не долази. Значи, туча је била непотребна. Како, онда, то избећи? Веома једноставно. Треба само обавестити своје рођаке, на довољној раздаљини, да си преузео сва права на територију и да никакви упади незваних гостију нису пожељни.

Птице то чине песмом. Кад мужјак у пролеће почне да цвркује, то није само позивни трилер за пријатељицу већ и објављивање на сва звона докле се протежу његове „територијалне претензије“.

Четвороношци се најрадије користе — мирисом (који и није баш миришљав). Та се мирисна материја код великог броја животиња ствара у нарочитим жлездама. Код индијског слона оне се налазе на глави, испред ува. Шетајући цуглом ове циновске животиње се тару о стабла и остављају трагове по којима ће их припадник стада који заостане лако наћи. Код јелена ове жлезде се налазе тик поред очију тако да он оставља своје мирисне трагове по дрвећу, у висини њушке. Најлакше ипак обележава своју територију поларна жи-

чин „информисања“ користе двоструко: прво, нема сумње чија је обала и, друго, „знаци“ су одлично ђубриво за пашњаке што је веома важно јер су нилски коњи прождрљиви и никад им није доста траве.

Поседовати свој простор, имати свој дом — веома је важно за сваку животињу. И, ако сте имали прилике да видите кад у зоолошком врту чувари селе животињу из зимског у летњи стан, сигурно сте приметили да ће она кад се нађе у новом кавезу, пре свега свуда оставити мирисне знаке. Тако почиње њено привикавање на сваку нову територију. Ако не омеђи простор, животиња се осећа несигурна, као у туђој кући.

Потреба за разговором, за разменом информација, јавља се нарочито међу младим једне породице или стада. Деца, свакако, морају некако да ставе до знања старијима да су гладна. Генерације младих галебова чине то наметљиво и јасно, грабе дрско родитеље за кљун и ови су приморани да их нахране. Кад видимо младунце наших малих птица како широко отворена кљуна истежу голуждрави вратиће очајно

Уз заглушујућу буку коју су стварали мотоциклима, група младића у блузама налик на војничке, опколила је луксузни спортски аутомобил марке MG и направивши неколико кругова око њега зауставила се уз шкрипу кочица. На знак свога вође, најстаријег и најкрупнијег међу њима, сишли су са мотора и претећим погледима одмеравали младића за воланом.

— Па, Вили, зар те нисмо упозорили да ти овде нема места? — обрати му се вођа лупкајући ногом о плочник.

— Не плашим се ја вас. Даље од мене и мог „емџија“! И да ме случајно нисте пишнули тим својим прљавим шапама.

— Ха! Чујете ли ви, децо, овог надувенка? Хоћемо ли да га научимо памети? Сад ћеш летети у ваздух заједно са својим „слатким колицима“. Је'н, два, три... ухватио! Окренуо!

Касно је Вили Крејн схватио да то није била само претња. У тренутку кад су моци у сивим блузама зграбили аутомобил и заљуљали га, он је покушао да искочи али га је опречио сигурносни појас. Успео је да протурџи ногу кроз одшкринута врата, али на своју несрећу: приликом превртања задобио је прелом потколенице. Док се преврћао и урликао од болова притиснут „емџијем“, младића на моторима више није било.

ОДМЕРАВАЊЕ СНАГА

Овако је у њујоршкој четврти Јужни Бронкс у јесен 1972. године отпочео рат између препродаваца дроге и друштвене познате под именом „Специјалци“.

Када је двадесетогодишњи беспосличар Џин Вебер одлучио да оснује друштву, „Гневни анђели“, банда која је харала Јужним Бронксом, поручила им је да се узму упамет јер за две банде у једној четврти нема места. Вебер се није уплашио и одлучио је да се боре за премон. „Гневни анђели“ су послали писмо које је уместо потписа имало мртвачку главу — знак да се не шале. Предложили су да „одмеравање снага“ обаве на доку за теретне бродове. „Тући ћемо се само рукама и ногама, без оружја“ стајало је у писму.

Међутим, „Гневни анђели“ су у заказано време дошли на док с ножевима и бријачима, али им то није помогло. Извукли су дебла крај и спас потражили скачући у воду. Полицијски наредник који је покушао да опречи тучу нашао се убрзо у болници разбијене главе. Причао је да се све одвијало као у филмовима „специјалцима“.

Осветићемо ЕРИКА

ОДЛУЧИЛИ СУ „СПЕЦИЈАЛЦИ“ И ОБЈАВИЛИ РАТ ПРЕПРОДАВЦИМА ДРОГА У ЊУЈОРШКОЈ ЧЕТВРТИ ЈУЖНИ БРОНКС.

који се приказују суботом увече.

Због тога је нова дружина себе назвала „Специјалцима“.

ДЕЧАК НИЈЕ ИЗДРЖАО

„Специјалци“ нису личили на скрутне банде које су у то време вршале по њујоршкој четвртима. Представљали су чудну породицу састављену од младића и девојака. Најстарији је био њихов вођа двадесетогодишњи Џин Вебер. Везивало их једно заједничко осећање — чежња за породицом. Била су то деца без родитеља, жељна топлине домаћег огњишта.

Привијали су се уз Вебера и слушали без говора, а он је о њима бринуо као прави родитељ. Кад је једноме од њих умро брат, од прекомерне употребе хашиша, ова дружина је поставила љути непријатељ продаваца дроге.

„Мали Ерик“, како су га „Специјалци“ из милоште звали, није припадао банди, али су га због старијег брата сматрали за свог. Био је добар, скрсман и изнад свега волео школу. Много је патио што их је отац, алкохоличар, напустио. Било му је тешко и када је отац пијан долазио и нештедимице делио ђушке. Мајка је убрзо отишла „у свет“ са другим, а деца су се нашла на улици. А од чега би уопште и могли да плате кирију? Ерик је са-

њао да једнога дана постаје лекар и лечи алкохоличаре. У томе је видео највеће зло, био је убеђен да би њихова породица била још увек на окупу да се није умешао алкохол.

А онда, Ерика су ухватили у своју мрежу продајци дроге. Искористивши једно његово разочарање, затекавши га самог у парку како седи и очајава, због неког тренутног неуспеха у школи лукави Вили Крејн понудио му је хашиш. За њега је Ерик био само једна жртва више јер од таквих је он и живео. И то веома луксузно и удобно. Када су „Специјалци“ скватили у какво зло се њихов штићеник увалио, било је ка оно да му помогну. Зато су се жестоко окомили на Ви-

лија Крејна и њему сличне. Заклели су се да у Јужном Бронксу ниједан препродавац дроге не може остати.

ОСВОЈИЛИ СУ ГРАД

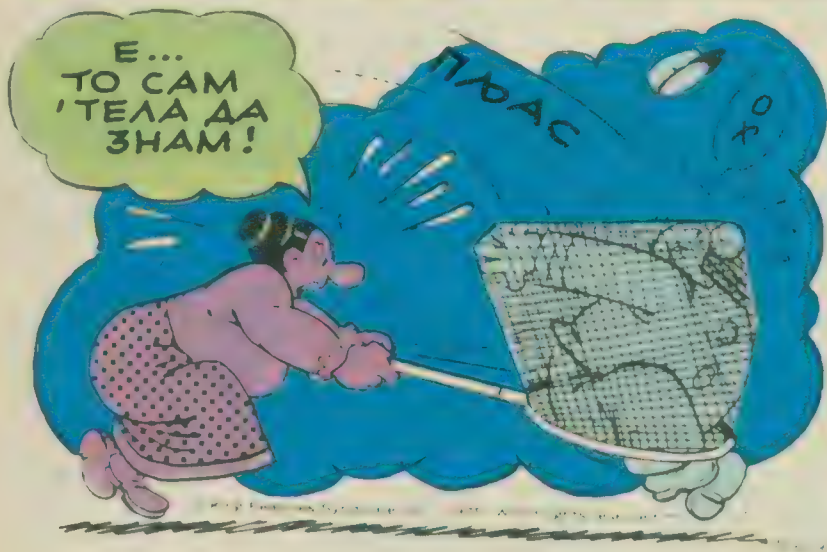
Вест о томе да су „Специјалци“ почели да прогоне трговце дрогом, примљена је у Јужном Бронксу са одобравањем јер су их сви мрзели и плашили их се. Полиција се правила невеста и опраштала „Специјалцима“ неки ситнији саобраћајни прекршаји па и то што су дизали буку моторима са којих су поскидали асфалт.

Догађај са Вилијем Крејном имао је одјека. Двојица пркосила је Џину Веберу су да долазе у Бронкс и лове жртве. Велики број наркомана напустио је ову четврт у потрази за снабдевањем. Још само четворица упорних препродаваца пркосила је Џону Веберу и његовим „Специјалцима“. Зато су одлучили да са њима отворено зарате. Један од њих, познат као „Боб“, имао је два расна пса од којих скоро да се није раздвајао. „Специјалци“ су га у стопу пратили и једне ноћи улучили тренутак да му украду псе. Отровали су их, ставили им цигаре напуњене дрогом у уста и донели на праг „Бобове“ куће. Оставили су и цедуљу с упозорењем да ће се и њихов газда овако провести ако хитно не напусти Јужни Бронкс. Нису имали прилике да му по други пут запрете. Нестао је још истога дана а одмах за њим и остала тројица. „Специјалци“, од којих су људи у почетку зазирали, стекли су поверење својих суграђана.

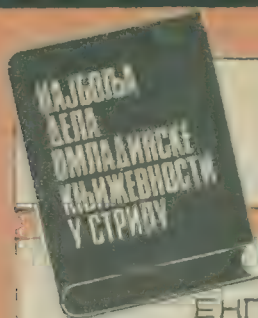
БИМ И БУМ

JOE MUSIAL

ШРАФКО

Фенимор
Купер:

Соколово око

ДРУГА ПОЛОВИНА 18. ВЕКА. ДОБА КАДА СУ ЕНГЛЕСКА И ФРАНЦУСКА ВРШИЛЕ КОЛОНИЗАЦИЈУ КАНАДЕ И НАИМАЗИМЕ НА ОТПОР ИНДИЈАНАЦА.

ШТА КАЖЕШ НА ОВО, ЦИМЕ?

НЕ РАЧУНАЈ НА МЕНЕ, ХАРИ!

ЗА МЕНЕ ГЛАВА ЈЕДНОГ ИНДИЈАНЦА ВРЕДИ КОЛИКО И УШИ ЈЕДНОГ ВУКА!

ХАРИ, ДОШЛИ СМО У КАНАДУ ДА ЛОВИМО ЈЕЛЕНЕ, А НЕ ЛУДЕ!

5
ДОЛАРА
ЗА ИНДИ-
ЈАНСКИ
СКАП

ХА, ХА, ХА!
ХРАБРОГ СИ
ПРИЈАТЕЉА
НАШАО, ХАРИ!

ОН СЕ БОЈИ,
ХО, ХО, ХО!

ОТКАД МИ ЈЕ
ОТАЦ УМРО,
СВУДА САМ ТЕ
ПРАТИО АЛИ О-
ВОГ ПУТА НЕГУ!
ИНДИЈАНЦИ СУ
ЉУДИ КАО ТИ
И ЈА!

СЛУШАЈ ТИ! ПОСТОЈИ
РАЗЛИКА ИЗМЕЂУ СТРАХА
И ЧОВЕЧНОСТИ!

ПУСТИ МЕ!

ПАЗИ, ЦИМЕ!

ПОКАЗАЋУ ЈА
ТЕБИ, НИТКОВЕ!

ААААХ!

БАНГ!

ГУБИТЕ СЕ,
БЕДНИЦИ!

У КАКВОЈ ЈЕ
НЕВОЉИ ТАЈ
ТВОЈ ПОГЛАВИЦА?

ПРЕ НЕКОЛИКО
ДАНА ПРОКЕЗИ СУ
МУ ОТЕЛИ ВЕ-
РЕНИЦУ!

ЊИХОВ ПОГЛАВИЦА РИВЕНОАН
УПАО ЈЕ У СЕЛО ДЕЛАВЕРА...

...И ДОКОПАО СЕ ВА-ТА-ВАХ, НЕ ЗАТО ДА БИ СЕ
ЊОМЕ ОЖЕНИО ВЕД ДА БИ ИЗАЗВАО РАТ ИЗМЕЂУ
СВОГ ПЛЕМЕНА И ДЕЛАВЕРА...

ЗАТО САМ ПОШАО С ТОБОМ ДА
ПОМОГНЕМО ТОМУ ХАНТЕРУ, А УЈЕ-
ДНО И ДА СЕ САСТАНЕМ С ЧИНГА-
ИВУКОМ И ДОГОВОРИМО КАКО ДА
СПАСЕМО ВА-ТА-ВАХ!

ЛОШЕ СИ МЕСТО ОДАБРАО
ЗА САСТАНАК! ТОМ ЈЕ
НЕПРИЈАТЕЉ ИНДИ-
ЈАНАЦА КАО И
ЈА!

КАО МИ ЈЕ,
АЛИ ОВО ЈЕ
ИПАК БИЛО
НАЈСИГУРНИ-
ЈЕ МЕСТО,
ХАРИ!

У СКОРО
СЕ ПРЕД ЊИ-
МА УКАЗАО
ДИВАН
ПРИЗОР...

ЕВО ЊЕГ-
ВЕ БРВНА-
РЕ!

ШТА! УСРЕД
ЈЕЗЕРА!

ЈЕДИНО ТАКО СТАРИ ТОМ
МОЖЕ ДА СЕ ОДБРАНИ ОД ИН-
ДИЈАНАЦА! ЗАБОРАВИО САМ ДА
ТИ КАЖЕМ ДА ОН ИМА ДВЕ КРЕ-
РИ! СТАРИЈА, ЦУДИТ, ЈЕ МОЈА
ВЕРЕНИЦА!

ХЕЈ! ПА ОНО ЈЕ
ХАРИ МАРЧ!

ДЕВОЈЧИЦЕ, ИМАМО
ПОСЕТУ!

САМО ЈА ЗНАМ ГДЕ СТАРИ
КРИЈЕ ЧАМАЦ! УЛАЗИ!

НЕДАЛЕКО ОДАВДЕ...

СТАНИ! ЈЕСИ ЛИ
ЧУО НЕШТО?

НЕ!

НИСАМ СЕ
ПРЕВАРИО!
ТО МОРА ДА
ЈЕ НЕКИ
ИНДИЈАНАЦ!

И ЗАИСТА...

УХВАТИЋУ ЈА
ЊЕГА! ХЕ, ХЕ!

СТАНИ!

ДОБИЋУ ПЕТ ДОЛАРА
ЗА ЊЕГОВ СКАЛП

ЧЕКАЈ!

И ТАДА...

ЕНО ГА!

ДО БАВОЛА!

ПА ТО ЈЕ ЧИНГАЧВУК, ХАРИ!

ТВОЈ БРАТ, ТОМЕ! ХА, ХА!

СРЕБАН САМ ШТО ТЕ ВИДИМ ЧИНГАЧВУК!

И ЈА БРАТЕ!

КАКАВ ДИРЛИВ СУСРЕТ! ХЕ, ХЕ!

ОВО ЈЕ МОЈ ПРИЈАТЕЉ ХАРИ! ЗАХВАЉУЈУЋИ ЊЕМУ САМ ОВДЕ!

ЧИНГАЧВУК СЕ ЈОШ ЈЕДНОМ УБЕРИО У ПЛЕМЕНИТА ОСЕЉАЊА СВОГ БРАТА!

С ХАРИЈЕМ СУ ЈОШ ДВА ЧОВЕКА! ЈЕДАН ОД ЊИХ ЈЕ ИНДИЈАНАЦ!

ШТААА! ИНДИЈАНАЦ У МОЈОЈ КУЋИ!

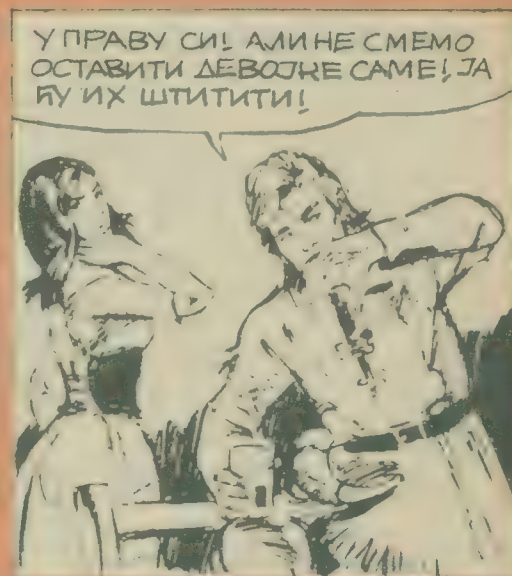
ПОЛАКО, ТОМЕ! СКЛОНИ ПУШКУ! ОВО СУ ПРИЈАТЕЉИ!

НЕВЕРОВАТНО! БЕЛАЦ ПРИЈАТЕЉ ЈЕДНОГ ИНДИЈАНЦА!

ДОПАДА МИ СЕ ОВАЈ ХАРИЈЕВ ПРИЈАТЕЉ!

ОВАЈ ДЕЛАВЕР НАМ МОЖЕ ПОМОЋИ
ДА УЋЕМО У ТРАГ ИРОКЕЗИМА!

РАЧУНАЈТЕ
НА ЊЕГА!

МАЛО
КАСНИЈЕ...

НАЈБОЉЕ ЈЕ ДА СЕ ПОДЕЛИМО
У ДВЕ ГРУПЕ!

ХАРИ И ЈА ЋЕМО ПРЕТРАЖИТИ ОБАЛУ, А
ВАС ДВОЈИЦА ПОБИТЕ НА ПЛАНИНИ!

НЕЋЕМО ИТИ ЗАЈЕДНО,
ЧИНГАВУКИ! КРЕНИ
ОНИМ ПУТЕМ И НЕ
УДАЉАВАЈ СЕ
МНОГО ОД
МЕНЕ!

КАКО ТИ КАЖЕШ,
БРАТЕ!

И ТЕК ШТО СЕ РАСТАО ОД
СВОГ ПРИЈАТЕЉА...

У ПОСЛЕДЊЕМ ТРЕНУТ
КУ ЈЕ ОСЕ-
ТИО
ОПАСНОСТ.

ЦИМ ЈЕ
ЗАДАО
СМРТНОС-
НИ УДАРАЦ
ИНДИ
ЈАНЦУ...

БЛЕДОЛИКИ ЈЕ ВЕЛИКИ
БОРАЦ! ПОБЕДИО ЈЕ ЈЕД-
НОГ РАТНИКА! ЗАШТО
МЕ САДА НЕ УБИЈЕШ?

МИСЛИМ ДА МОЈ
ОДГОВОР НЕ БИ
РАЗУМЕО!

РЕЦИ МИ
ТВОЈЕ ИМЕ,
БЛЕДОЛИКИ!

ЈА САМ ЦИМ,
АМИ МЕБУДЕЛАВЕ-
РИМА И ИРОКЕЗИМА
ПОЗНАТИЈИ КАО
ЛОВАЦ НА
ЈЕЛЕНЕ!

ИРОКЕЗИ И ДЕЛАВЕРИ ВОДЕ БРАТО-
УБИЛАЧКИ РАТ УМЕСТО ДА СЕ УЈЕДИ-
НЕ И БОРЕ ПРОТИВ БЛЕДОЛИКИХ!

ЖЕЛИМ ДА ТЕ МОЈ НА-
РОД ЗОВЕ СОКОЛОВО ОКО!
ТИ ТО ЗАСЛУЖУЈЕШ...

ШТА СЕ
ДОГЛАДИЛО?

ОВОГ ТРЕНУТКА
ЈЕ ИЗДАХНУО!

ЏИМ ЈЕ ИСПРИЧАО ЧИНГАЧВУКУ
ШТА СЕ ДОГОДИЛО!!!

ОД САДА ПЕШ
МЕ ЗВАТИ СО-
КОЛОВО ОКО!

ИРОКЕЗ ЈЕ БИО
МУДАР! ТИ СИ
ЗАСЛУЖИО ТО ИМЕ!

КАКВИ СУ
ТО
КРИЦИ?

РАТНИ ПОКЛИЧ ИРОКЕ-
ЗА! СИГУРНО СУ УХВА-
ТИЛИ ТВОЈЕ ПРИЈАТЕЉЕ!

И ЗАИСТА!!!

ПОЖУРИМО ДОК
ЈОШ НИЈЕ КАСНО!

ПОГЛЕДАЈ ОВЕ ТРАГОВЕ!
ВОДЕ ИХ У СЕЛО ИРОКЕЗА!

НЕ СМЕМО САДА ПОЋИ ЗАЊИМА!
МНОГО ИХ ЈЕ! ВРАТИЋЕМО СЕ У БРВ-
НАРУ И СМИСЛИТИ НЕКИ ПЛАН!

УСКОРО!!!

ХЕЈ! ВРАБА-
ЈУ СЕ САМО
ЏИМИ ИНДИ-
ЈАНАЦ!

А ТАТА
И ХАРИ?

А КАДА ИХ
ЈЕ ЏИМ
ОБАВЕСТИО
О СВЕМУ!!!

УБИЈЕ ИХ,
СИГУРНО!

СМИРИ СЕ,
ЏУДИТ!

ОНА ЈЕ
У ПРАВУ!

МОЖДА ЈОШ НИЈЕ
КАСНО ДА ИХ
СПАСЕМО!

КАД БИМО ИМАЛИ НЕШТО
ДА ИМ ПОНУДИМО У ЗАМЕНУ
ЗА ЗАРОБЉЕНИКЕ!

У ОВОМ КОВЧЕГУ СЕ НАЛАЗЕ НЕ-
ОБИЧНИ ПРЕДМЕТИ! СИГУРНА САМ ДА
ЋЕ ЗАНИМАТИ ИРОКЕЗЕ!

ТАТА ЈЕ ЗА-
БРАНИО ДА ГА
ОТВОРИМО ДОК
ЈЕ ОН ЖИВ!

АЛИ ЊЕГОВ ЖИ-
ВОТ ЈЕ САДА
У ОПАС-
НОСТИ!

УОСТАЛОМ, САМО ТРА-
ЖИМ НЕШТО... ЧИМЕ БИ-
МО ГА СПАСЛИ!

МАЛО КАСНИЈЕ...

ПОГЛЕДАЈТЕ!

ОПРОМНЕ ШАХОВСКЕ
ФИГУРЕ ОД СЛОНОВАЦЕ!

ИМАЈУ ЈОШ
ПУНО!

МАЈКА ИХ ЈЕ ДОНЕЛА
У МИРАЗ! УМРЛА
ЈЕ
ДОК СМО
БИЛЕ МАМЕ!

СИГУРАН
САМ ДА ЋЕ
ИРОКЕЗИ
БИТИ ОПЧИ-
ЊЕНИ
ЊИМА!

НЕ БРИНИ, ХЕТИ,
НЕЋУ ВИШЕ
ПРЕТУРАТИ
ПО
КОВЧЕГУ!

АЛИ
ХЕТИ
ЈЕ
ИЗНЕНАДА
НЕСТАЛА...

ЈЕСТЕ ЛИ ЈЕ ВИДЕЛИ?

МОРАМ ИХ
СПАСТИ!

ЕНО ЈЕ У ЧАМЦУ!

ХЕТИ,
ВРАТИ СЕ!

БОЈИМ СЕ ЗА ЊУ,
ЏИМЕ!

МОЖДА ЈЕ ПОШЛА
ДА СЕ ПРОШЕТА!

ПОЛА САТА КАСНИЈЕ ХЕТИ ЈЕ
СТИГЛА У СЕЛО ИРОКЕЗА...

САМО ДА СУ
ЈОШ ЖИВИ!

ЕНО
ИХ!

У СРЕД СЕЛА
СТАЈАЛИ СУ
ТОМ И ХАРИ
ВЕЗАНИ
ЗА
СТУБ...

ИЗНЕНАДА ЈЕ ЧУЛА
НЕЧИЈЕ КОРАКЕ...

ОТКРИМИ СУ МЕ!

ОООХ! ЈА...ЈА САМ
КЛЕРКА ТОМА ХАНТЕРА...

НЕ БОЈ СЕ! ЈА
САМ ВА-ТА-ВАХ, ЗА-
РОБЉЕНИЦА КАО И
ТВОЈ ОТАЦ!

ТИ СИ ВЕРЕНИЦА
ПОГЛАВИЦЕ
ЧИНГАЧВУК!

ОН ЋЕ УСКОРО ДО-
ЋИ ДА ТЕ ОГЛОБОДИ!

ТАКО САМ СРЕДНА!
А САД БЕЖИ ДОК НАС
НИСУ ПРИМЕТИЛИ!

СТРАЖА, ТАМО
СЕ НЕШТО
ДОГАЂА!

БЕЖИ,
ХЕТИ!

А... АЛИ ЈА САМ ДОШЛА
ДА СПАСЕМ ОЦА И
ХАРИЈА!

НЕ МРДАЈТЕ!

НАПРЕД!

СТАВИЋЕМО ЈЕ НА ИСТЕ
МУКЕ КАО И ЊЕНОГ ОЦА!

СТАНИТЕ! У КУЋИ ИМАМО ПРЕДМЕТЕ
КОЈИ ЋЕ ВАС СИГУРНО ИНТЕРЕСОВАТИ!
ДОБИЈЕТЕ ИХ У ЗАМЕНУ ЗА МОГ ОЦА
И ХАРИЈА!

ОНА ЈЕ У ПРАВУ! ПОГЛЕДАЈМО
ШТА СЕ КРИЈЕ У КУЋИ СТАРОГ
ЛОВЦА НА СКАМПОВЕ!

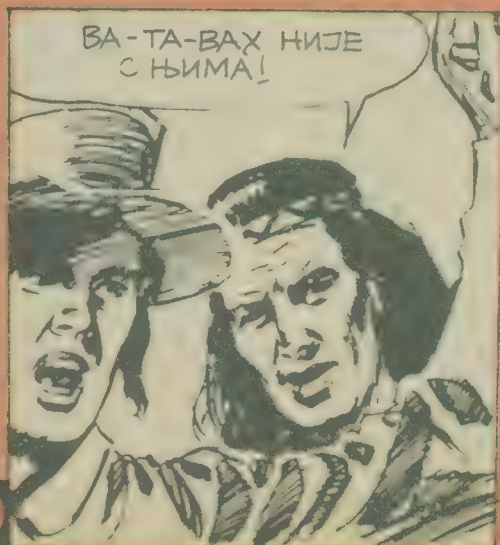
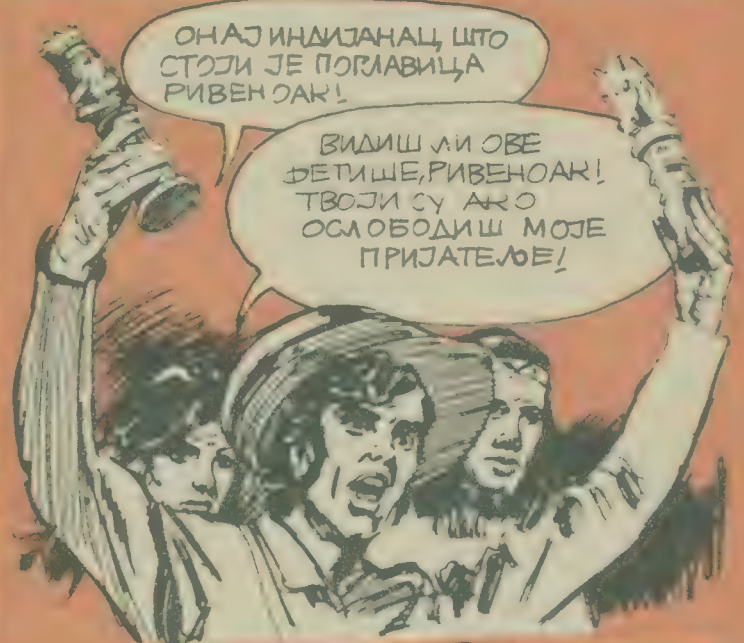
ПОГЛАВИЦА РИВЕНОРА СЕ
ЗАМИСЛИО И МАЛО РАСНИЈЕ...

У РЕДУ! ПОДИ ЋУ
СА ЗАРОБЉЕНИЦИМА
И ШЕСТ РАТНИКА!

ОДВЕЖИТЕ ИХ!

Ривеноак
се попео
у
брвнару
тома
хантера...

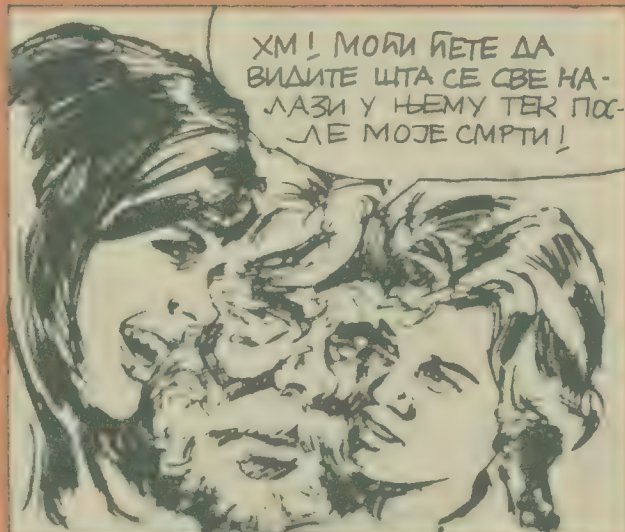
СПОРАЗУМЕЛИ СМО СЕ!

МАЛО
РАЧИЈЕ
ПРОКЕЗИ
СУ
СЕ
УДАЉИЛИ...

ХМ! МОЈИ БЕТЕ ДА
ВИДИТЕ ШТА СЕ СВЕ НА-
ЛАЗИ У ЊЕМУ ТЕК ПОС-
ЛЕ МОЈЕ СМРТИ!

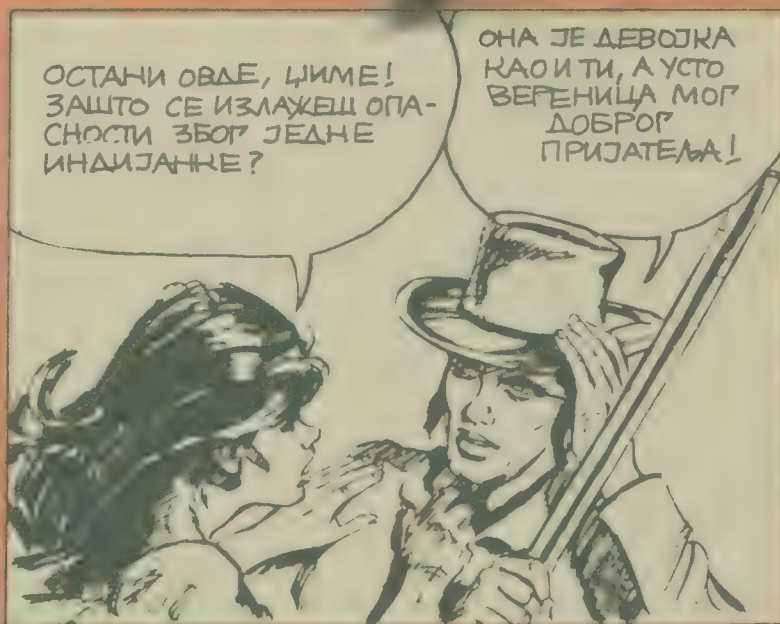
ОДЛАЗИМ! НЕ МОГУ ДА СЕ-
ДИМ ОВДЕ КАД ЗНАМ ДА
СЕ ВА-ТА-ВАХ НАЛАЗИ У
РУКАМА ПРОКЕЗА!

ИДЕМИ ЈА
С ТОБОМ!

ОСТАНИ ОВДЕ, ЦИМЕ!
ЗАШТО СЕ ИЗЛАЖЕШ ОПА-
СНОСТИ ЗБОГ ЈЕДНЕ
ИНДИЈАНКЕ?

ОНА ЈЕ ДЕВОЈКА
КАО И ТИ, А УСТО
ВЕРЕНИЦА МОГ
ДОБРОГ
ПРИЈАТЕЉА!

ЗАШТО СЕ МЕШАШ У СВЕ ТО,
ЏУДИТ? ПУСТИ ГА НЕК ИДЕ!

ТЕБЕ НИШТА НИ-
САМ ПИТАЛА, ХАРИ!

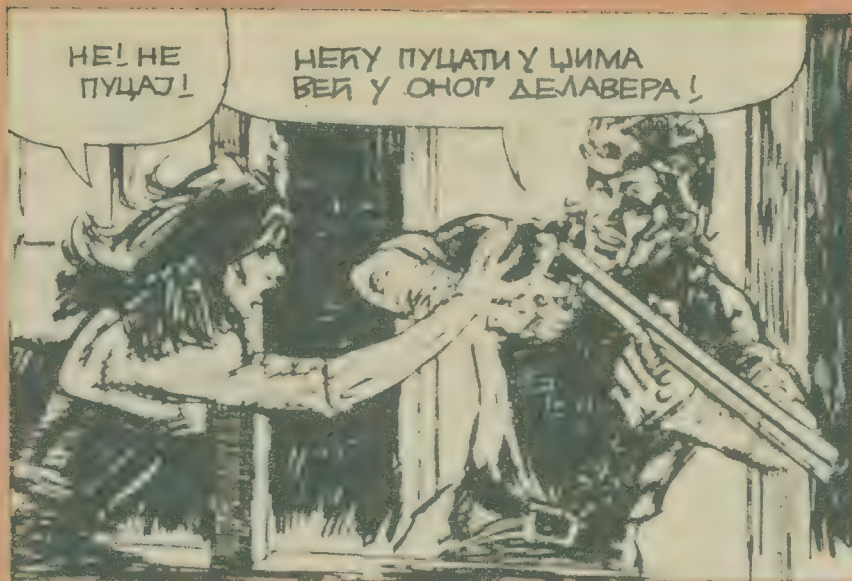
И ПРЕ НЕГО ШТО ЋЕ СВАНУТИ...

МОРАМО ШТО ПРЕ СТИ-
ЋИ У СЕЛО ПРОКЕЗА!

ХЕЈ! ШТА СИ
ТО НАУМИО?

НЕ! НЕ
ПУЦАЈ!

НЕКУ ПУЦАТИ У ЦИМА
ВЕЈ У ОНОГ ДЕЛАВЕРА!

ИМАО САМ ВЕЈ ДОСТА
СТРПЉЕЊА С ЊИМ!

УБИЦО!

БАМ!

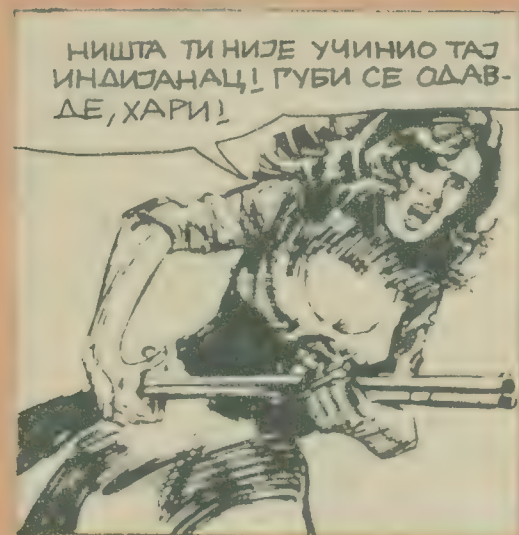

ПАЗИ ЧИНГАЧВУК!

ДАЈ МИ ТУ ПУШКУ!

ШТА?

НИШТА ТИ НИЈЕ УЧИНИО ТАЈ
ИНДИЈАНАЦ! РУБИ СЕ ОДАВ-
ДЕ, ХАРИ!

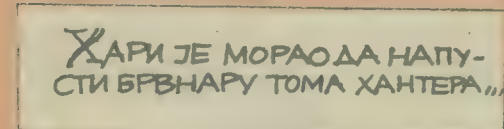
ХАРИ ЈЕ ДО-
ЩАО ДА НАМ
ПОМОГНЕ, ЦУДИТ!

И ДА СКИДА СКАМПОВЕ!
ЗА МЕНЕ ЈЕ ИНДИЈА -
НАЦ ЧОВЕК КАО И
СВИ МИ!

ЈЕСИ ЛИ МЕ
ЦУО?

АЛИ, ЦУДИТ...

ХАРИ ЈЕ МОРАО ДА НАПУ-
СТИ БРВНАРУ ТОМА ХАНТЕРА...

ОН ЈЕ МОЈ
ДОБАР ПРИЈАТЕЉ!

АКО СУ СВИ ТВОЈИ ПРИЈАТЕ-
ЉИ КАО ОН, НЕ ЖЕЛИМ ДА ВИ-
ДИМ НИЈЕДНОГ У НАШОЈ КУЉИ!

ЗА ТО
ВРЕМЕ
ЦИМ И
ЧИНГАЧВУК
СУ СТИГЛИ
У
СЕЛО
ПРОКЕЗА...

НЕ СМЕМО УПАСТИ
У СЕЛО ПРЕ НЕГО
ШТО ПАДНЕ МРАК!

НЕ РАЗУМЕМ! ГДЕ
СУ РАТНИЦИ?

И ТАДА...

САДА ЈЕ ТРЕНУТАК ДА
СВРШИМО СА СТАРИМ ЛОВЦЕМ
НА СКАЛПОВЕ!

ИЗНЕНАДА...

ЈЕСИ ЛИ ЧУО
ГЛАСОВЕ?

ДА! ДОЛАЗЕ СА
ОБАМЕ ЈЕЗЕРА!

ИРОКЕЗИ СУ НАПАЛИ
БРВНАРУ ТОМА ХАНТЕРА!

ПРОПАЛИ СМО, ОЧЕ!

ВРАТИО САМ СЕ ДА
ВАМ ПОМОГНЕМ!

ХАРИ!

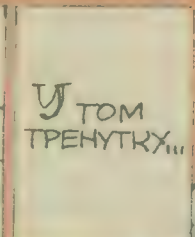
ПУЦЊИ СУ СЕ РАЗЛЕГЛИ ЈЕЗЕРОМ...

НАПРЕД!

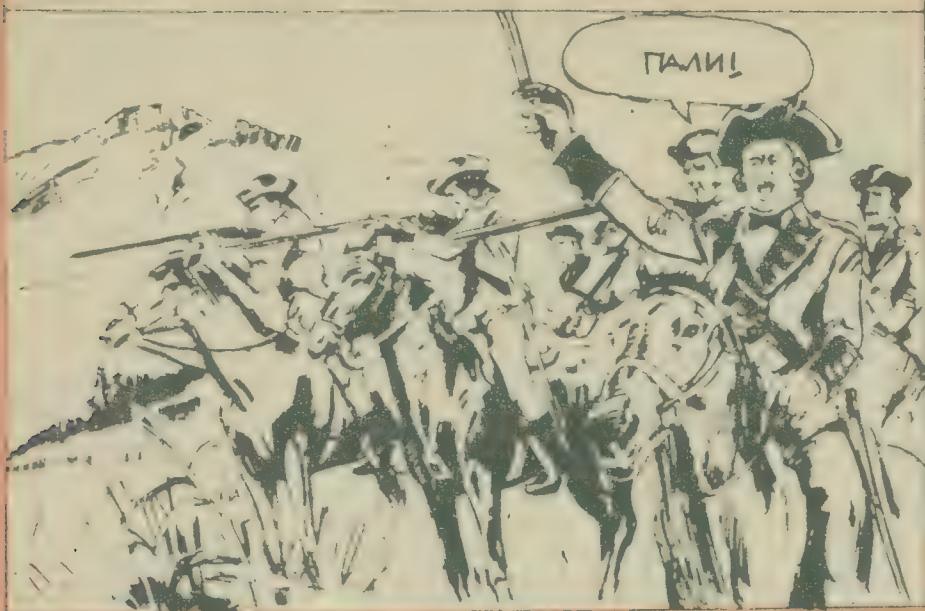

СВИ У КУБУ!
БРЗО!

ДА МИ ЈЕ САМО
ЗНАТИ КОЈИХ СНАБ-
ДЕВА ПУШКАМА!

ПОЈАВИЛА СЕ ЕНГЛЕСКА ВОЈСКА!!!

ПАЛИ!

ВОЗНИЦИ!
БЕЖИМО!

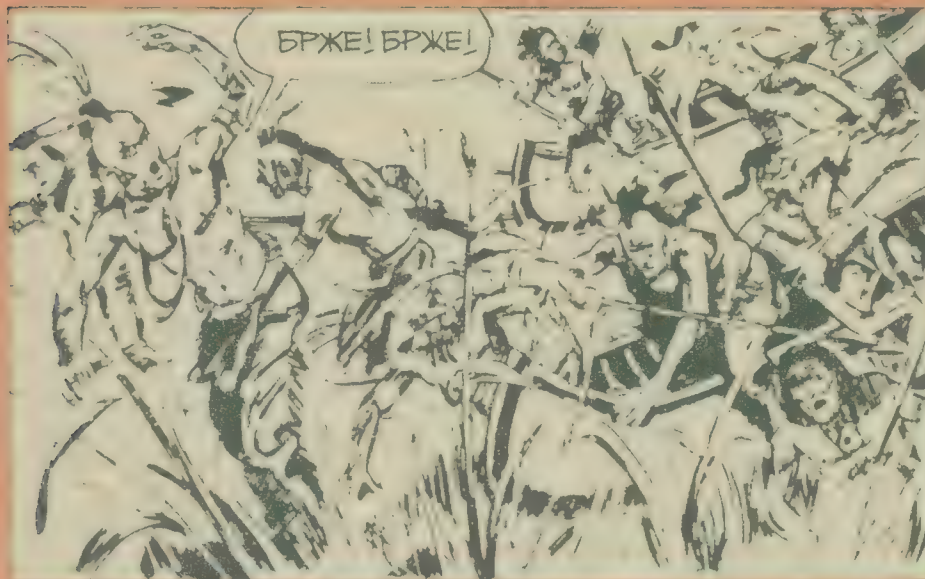
НАДАМ СЕ ДА ИМ СЕ НИШТА
ПОШЕ НИЈЕ ДОГОДИЛО!

ИРОКЕЗИ СЕ ПОВЛАЧЕ!
ИДЕМО КОД ТОМА ХАНТЕРА!

А КАДА
СУ ЊИМ
И
ЦИНГАЧВУК
СТИГЛИ
ДО
ЈЕЗЕРА!!!

БРЖЕ! БРЖЕ!

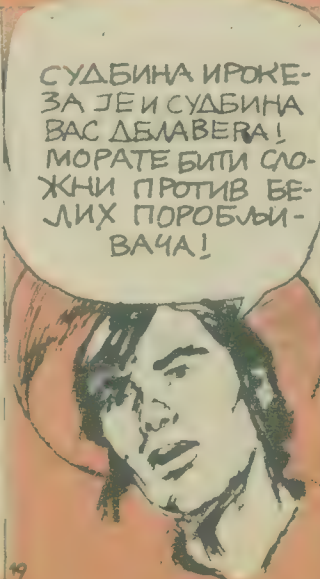
ТО СУ ИРОКЕЗИ!
ЗА ЊИМА!

САДА ЈЕ ТРЕНУТАК ДА
СЕ ОСВЕТИМО РИВЕНОА-
КУ! ОН ЕМОГУЋИЋЕМО
ИМ ПОВЛАЧЕЊЕ!

НЕ,
ЦИНГАЧВУК!

СУДБИНА ИРОКЕ-
ЗА ЈЕ И СУДБИНА
ВАС ДЕЛАВЕРА!
МОРАТЕ БИТИ СЛО-
ЖНИ ПРОТИВ БЕ-
ЛИХ ПОРОБЉИ-
ВАЧА!

АКО ПОМОГНЕМО
ИРОКЕЗИМА ПОМО-
ЋИЋЕМО И ТВОМ
НАРОДУ!

И ПРЕ НЕГО ШТО ЂЕ ЕНГЛЕ-
СКИ ВОЗНИЦИ СТИГЛИ ПРОКЕЗЕ...

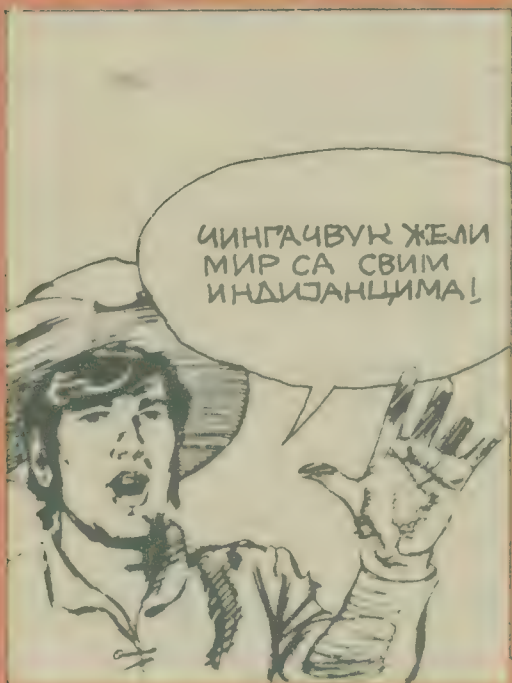

ГЛЕДАЈТЕ!

НЕ МОГУ ДА
ВЕРУЈЕМ!

ТО СУ ЧИНГАЧВУК И
ЛОВАЦ НА ЈЕЛЕНЕ!

ЧИНГАЧВУК ЖЕЛИ
МИР СА СВИМ
ИНДИЈАНЦИМА!

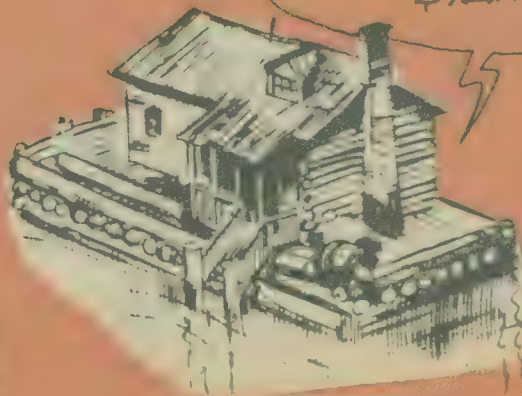
ЈА, ПОГЛАВИЦА РИВЕНО-
АК ПРИХВАТАМ МИР С
БРАЌОМ ДЕЛАВЕРИ!

ЗАШТО СИ НАПАО
СТАРОГ ТОМА
ХАНТЕРА?

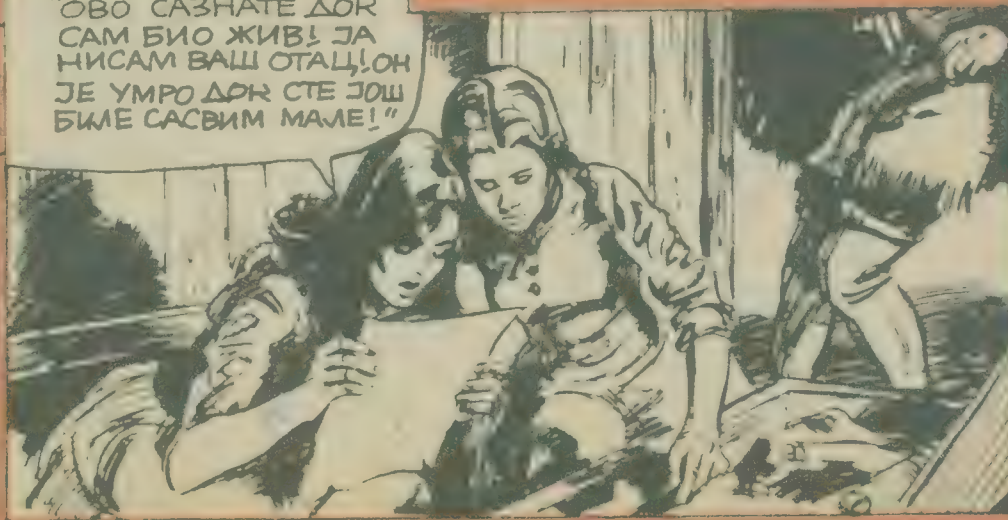
КАЈЕМ СЕ
ЗБОГ ТОГА, БЕ-
ЛИ БРАТЕ!

А У ПЛОВЕЉОЈ БРВНАРИ...

ЈАДНИ ОТАЦ!
ЧИТАЈ ОВО,
ЏУДИТ!

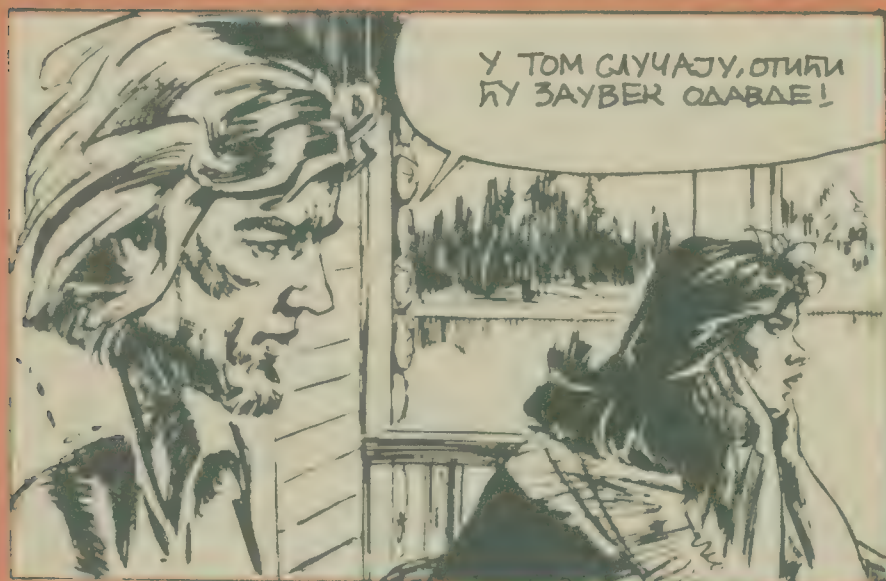
"НИСАМ ЖЕЛЕО ДА
ОВО САЗНАТЕ ДОК
САМ БИО ЖИВ! ЈА
НИСАМ ВАШ ОТАЦ! ОН
ЈЕ УМРО ДОК СТЕ ЈОШ
БИЛЕ САСВИМ МАЛЕ!"

Оженио сам се
вашом мајком која
је остала без заштит-
не и средстава за
живот.
Волоо сам вас као
своју децу....

„ЦИМ ЈЕ ЧУЛА ЦИМОВО ИМЕ, ЦУДИТ СЕ ТРГЛА!“

ЗА ТО ВРЕМЕ...

АУ БРВНАРИ...

ТРЕБА ДА САХРАНИМО ОЦА!

ПОБИ ПО ЧА-
МАЦ, ХАРИ!

САХРАНИЋЕМО ГА КРАЈ
ОБАЈЕ ЈЕЗЕРА, ПОД ВРЕОМ
КОЈУ ЈЕ САМ ЗАСАДИО!

КАКО ВАС
ДВЕ ЖЕЛИТЕ!

ЏИМ И
ЦИНГАЦБУК
СУ НА
ПУТУ ЗА
БРВНАРУ...

НЕ СТРАШИМ САМ
ДА ИХ ВИДИМ!

НАДАМ СЕ ДА
ИМ СЕ НИШТА НИ-
ЈЕ ДОГОДИЛО!

ВОЛЕО БИХ ДА ЗАТЕКНЕМ
И ТВОЈ ПРИЈАТЕЉА ХАРИЈА
ИАКО ЈЕ ХТЕО ДА МЕ УБИЈЕ!

МОРАШ МУ ОПРОСТИ-
ТИ! ДРУШТВО ЈЕ НА
ЊЕГА ЛОШЕ УТИЦАЛО!

РИВЕНОАР СЕ ВРАТИО У СВОЈЕ СЕЛО...

МОЈА ЈЕ ЖЕЉА, РАТНИЦИ, ДА
УСПОСТАВИМО МИР С ДЕЛАВЕРИМА!

ПОГЛАВИЦА
ЈЕ КУКАВИЦА
И ИЗДАЈНИК!

ЦИНГАЦБУК НАМ ЈЕ
СПАСИО ЖИВОТ!

ВРАЧ
ЈЕ НЕЗАДО-
ВОЉАН
ОДЛУКОМ
СВОГ ПОГЛАВИЦЕ...

САДА ЈЕ ТРЕНУ-
ТАК ДА СВРШИМ
С ЊИМ!

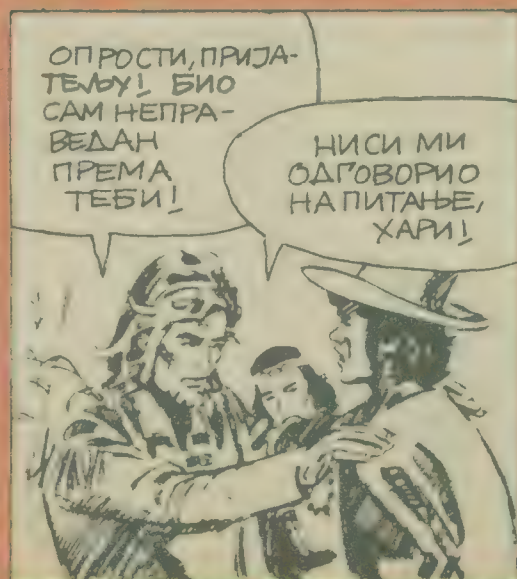

РАТНИЦИ ЋЕ
СХВАТИТИ ДА
ЈЕ МОЈ ПОСТУ-
ПАК ПРАВЕДАН!

ЗА ТО ВРЕМЕ...

СТАРОГ ХАНТЕРА
СУ УБИЛИ ИРОКЕЗИ!

ДО ВРАГА!

САДА БЕМО ГА САХРАНИ-
ТИ! ПОБИТЕ ЗА МНОМ!

ЏИМ ЈЕ УКРАТКО ИСПРИЧАО ХАРИЈУ
ШТА СЕ СВЕ ДОГОДИМО...

УСПЕЛИ СТЕ, ЗНАЧИ, ДА УСПОСТАВИТЕ
МИР С ИРОКЕЗИМА! СВЕ ВИШЕ ВЕРУЈЕМ
ДА СИ У ПРАВУ, ЏИМЕ!

... А КАДА СУ ДОШЛИ ДО ГРОБА ТОМА ХАНТЕРА...

ЏИМЕ!

НЕ ПЛАЧИ,
ЏУДИТ! ЗА ЊЕГА
ВИШЕ НЕ МОЖЕМО
НИШТА УЧИНИТИ!

МАЛО КАСНИЈЕ...

МИР, БРАГО!

ВА-ТА-ВАХ!

ИСПУНИО САМ ОБЕГАЊЕ!
ЖЕЛИМ ВАМ СРЕЋУ,
ЧИНГАЧВУК!

ОД САДА БЕТЕ ЖИВЕ-
ТИ У МИРУ, ЏУДИТ! ОБЕ-
ГАО САМ ЧИНГАЧВУКУ
ДА БУЛОВИТИ ЗА ЊИХ,
АЛИ УСКОРО ЋУ
СЕ ВРАТИТИ!

ЧЕРАЋУ
ТЕ!

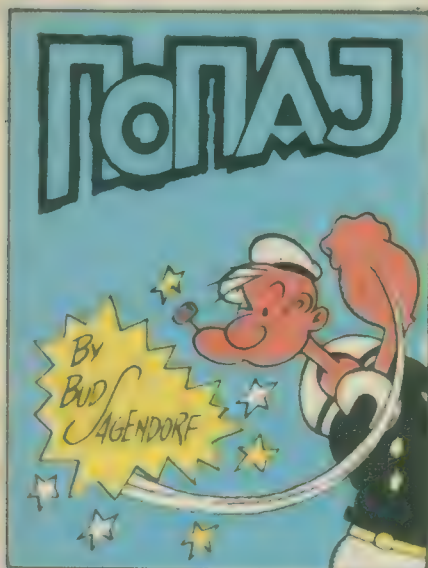
ХАРИ
МАРИ
СЕ ОПРОС-
ТИО ОД
СВИХ...

СРЕТНО, СОКОЛОВО
ОКО!

ДА! ЏИМ ЋЕ ОД
САДА ЗА СВЕ НАС
БИТИ СОКОЛОВО ОКО!

КРАЈ

ЗАБАВНИКОВ КВИЗ

Ако желите да проверите своје опште знање, покушајте да одговорите на свих петнаест питања. Пазите, у овом квизу дали смо уз свако питање по два или три одговора, од којих је само један тачан. Ако сте тачно одговорили на сва питања, честитамо! Ако, пак, нисте све зналица, решење је ту, у дну стране

БУРЛАЦИ НА ВОЛГИ

Пситакоза је:

- а) заразно обољење
- б) инструмент
- ц) биљка

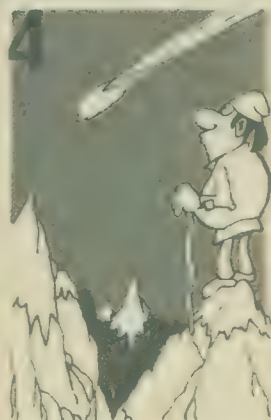
„Бурлаци на Волги“ најпознатије је дело руског сликара:

- а) Андреја Рубљова
- б) Иље Јефемовича Рјебина
- ц) Василија Верешчагина

Знате ли како се звао пливач који је 1972. године у Минхену освојио седам златних медаља:

- а) Марк Болан
- б) Дон Шоландер
- ц) Марк Спиз

Халејева комета, највише посматрана и најбоље позната, последњи пут виђена је:

- а) 1910.
- б) 1911.
- ц) 1912.

Први Европљанин који је открио острва Филипи звао се:

- а) Педро Кук
- б) Америго Веспуччи
- ц) Абел Тасман

Име атинске луке је:

- а) Пиреј
- б) Коринт
- ц) Делфи

По грчкој митологији божанство подземља

- била је:
- а) Хеката
- б) Хекуба
- ц) Хера

Неолит је:

- а) старије камено доба
- б) млађе камено доба
- ц) средње камено доба

Како гласи име Дон Кихотовог штитоноше:

- а) Робин Худ
- б) Тил Ојленшпигел
- ц) Санчо Панса

10

Згущавање крви зове се:

- а) коагулација
- б) конфинација
- а) коагулација

11

Наисус је било име једног нашег града за време Римљана. Знате ли којег:

- а) Скопља
- б) Ниша
- ц) Битоља

12

Јагњџа или јарежа која се употребљава за израду финог одеће зове се:

- а) напа
- б) сафијан
- ц) бокс

Цикорија је:

- а) биљка
- б) животиња
- ц) музички инструмент

13

Вељко Булајић је наш познати:

- а) књижевник
- б) филмски редитељ
- ц) глумац

14

Стењи су:

- а) народни музичари
- б) врста биљке
- ц) надгробни споменици

15

ОДГОВОРИ:

1) Пситакоза или пситакоза болест је заразно обољење...
2) „Бурлаци на Волги“ је најпознатија слика руског сликара Иље Јефемовича Рјебина...
3) Марк Спиз је пливач који је 1972. године у Минхену освојио седам златних медаља...
4) Халејева комета је највише посматрана и најбоље позната комета...
5) Педро Кук је први Европљанин који је открио острва Филипи...
6) Коринт је име атинске луке...
7) Хеката је божанство подземља у грчкој митологији...
8) Неолит је старије камено доба...
9) Санчо Панса је штитоноша Дон Кихота...
10) Коагулација је згущавање крви...
11) Наисус је било име једног нашег града за време Римљана...
12) Напа је јагњџа или јарежа која се употребљава за израду финог одеће...
13) Цикорија је биљка...
14) Вељко Булајић је наш познати филмски редитељ...
15) Стењи су врста биљке...

У ја у школу идем...

ОДЕГА ЗА ШКОЛУ

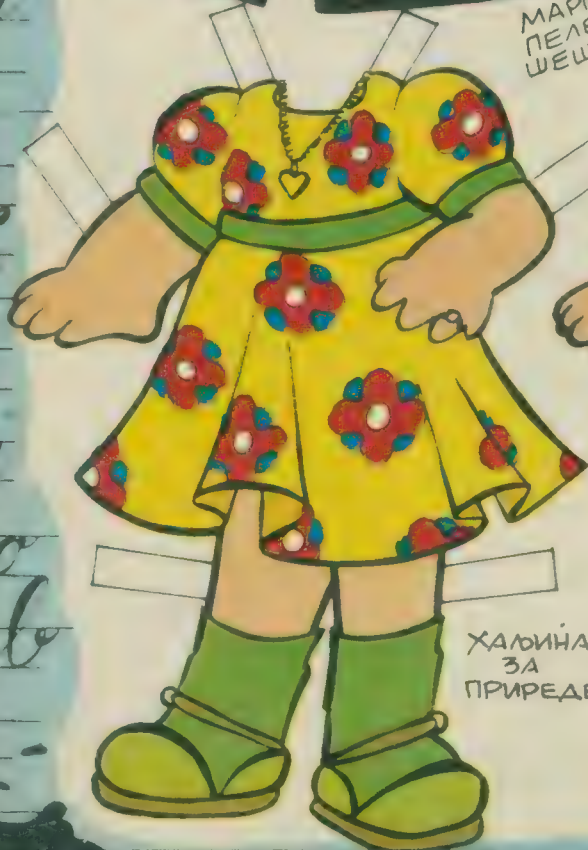
ЈАКНА
ЗА
КИШУ СА
КАПУ/БАЧОМ

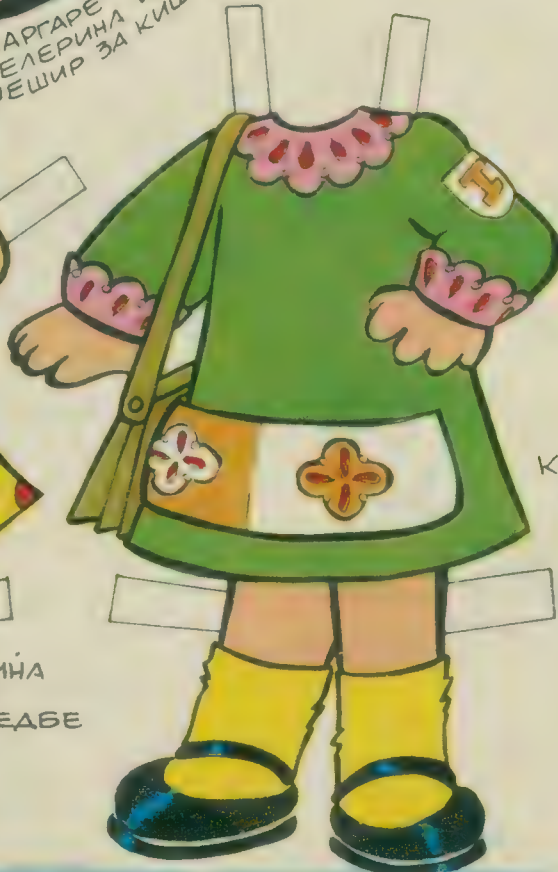
МАРГАРЕТИНА
ПЕЛЕРИНА И
ШЕШИР ЗА КИШУ

ПРОСЕЦИТЕ ПО
ЦРТИЦАМА

ХАЉИНА
ЗА
ПРИРЕДБЕ

КЕЦЕЛА ЗА
ШКОЛУ

СУЗЕ БО

ДА БИ СПАСАО ЖИВОТ СВОМ РОЂАКУ, ИНДИЈАНАЦ ЈЕ ОДАО НАЈВЕЋУ ТАЈНУ СВОГ НАРОДА. И ШПАНЦИ СУ КРЕНУЛИ У ПОТРАГУ ЗА ЗЛАТОМ...

У шпанској покрајини Галицији, тамо где стене као ножем одсечене урањају у стално узбуркани Атлантик, у центру приморског градића Понтеведра налази се прилично неугледна зграда. Изгледео натпис упозорава да је то музеј.

На први поглед, човек би помислио да у њему нема ничег осим можда сиромашне збирке новчића, прашњавих књига и зарђалог оружја. Али супротно свим очекивањима, кад залутали туриста уђе у прохладне и полумрачне собе музеја, занеми од изненађења угледавши јединствену збирку драгуља древних Инка.

Те драгоцености у музеју Понтеведра само су мали део блага које су Инке сакриле од Шпанаца. И да нас, после 400 година, нико није пронашао то баснословно богатство, иако неки трагови воде до закопаног блага.

Када је 1. септембра 1513. године шпански пустиловаско Нуњес де Вальбоа са шачицом људи напустио градић Номбре де Диос на обали Карипског мора није ни слутео да се налази на прагу невероватних открића која ће, због грамзивости белаца, ускоро донети пропаст једном народу, народу Инка. Можда се ништа не би догодило да се Нуњес није, после двадесет петодневног мукотрпног пробијања кроз џунглу, сусрео на обали Пацифика с индијанским поглавицом Тумаком обученим у одећу извезену златом и украшену бисерима. Похлепним Шпанцима пало је у очи богато поглавичино одело и почели су да се распитују за порекло злата.

Злато на метар

— Далеко на југу живи народ у великим градовима од камена. Његови трговци долазе галијама у моју земљу — објаснио је

Тумака порекло свог накита.

Овај одговор био је довољан да се у глави једног од чланова Балбоове пратње зачне идеја о освајању те непознате и несумњиво богате земље. Већ следеће године са неколицином истомишљеника, неписмени свињар из Трухиље Франсиско Пизаро по-

шао је на пут који ће му, додуше не одмах, донети славу и богатство о којима је годинама сањао.

Према казивању Индијанаца кроз чија је насеља пролазио, центар Куиска, главног града Инка, чинио је квартал храмова Куриканчо, сзиданих од глатко исклесаног камена и покривених трском. Зи-

дови највећег храма, посвећеног богу Сунцу, били су обложени златним плочама. На предњој, источној страни налазио се огроман лик Сунца, направљен од масивног злата. У унутрашњости, дуж зидова седело је на златним трновима 12 мумија владара Инка.

Крај храма бога Сунца налазило се, богато обло-

жено сребром, светиште богиње Месеца Квиле, у којем су лежале мумије царица. Осим та два храма било је још низ светишта украшених златом и сребром посвећених богињи љубави, као и природним појавама: грмљавини, олуји, звездама.

У једном од дворишта храмова налазио се и „златни врт“ где се уместо по земљи газило по груденима злата. Било је и неколико сличних дворишта украшених сребром.

Безброј храмова, пуних драгоцености, било је расуто широм земље која се данас сматра најбогатијим налазиштем племенитих метала и драгог камења на свету! Па ипак, Инке ни-

Уверен да је на трагу Хуаскарновог блага, Чарлс се са Робертом Мендозом отиснуо моторним чамцем низ Амазон.

ДА СУНЦА

су били среброљупци. Зато су ценили зато што су веровали да су ти сјајни камичци сузе њиховог врхунског божанства, Сунца.

Богатство Инка било је неизмерно: када се владару Хуајна Капаку 1508. године родио први син, искован је у његову част златни ланац дугачак 230 метара који је с великим напором носило 250 људи. Овај ланац и данас истраживачи узалуд траже.

После смрти Хуајна Капака 1526. године земља Инка је подељена његовим синовима на два дела: северни, којим је из престонице Квито требало да влада Атахуалпа и јужни, којим је из Куска требало да управља Хуаскар. Међутим, убрзо је међу браћом избио сукоб пошто су обојица полагали искључиво право на целу државу.

Послуживши се лукавством Атахуалпа је успео да зароби Хуаскара и да га погуби. Није имао много времена да ужива на окрвављеном трону јер је некако у то време у краљевство Инка стигао Фран-

Атахуалпа је обећао да ће ову собу напунити златом до означене висине.

сиско Пизаро на челу своје чете. Било је то 1531. године.

Освајачи постају нестрпљиви

Пизаро је успео да зароби Атахуалпу и сада је могао да приступи остварењу свог циља: да натера Инке да му предају благо.

Сам Атахуалпа, коме су Инке и даље биле слепо одане јер су га сматрале божанством, ишао му је у томе на руку: предложио је да његов народ испуни благом једну велику одају (дугу 6,10 широку 5,20, а високу 1,80 метара). Била би то цена његове слободе.

И заиста, злато и драго камење ускоро су почели да пристижу у огромним количинама. Али похлепним Шпанцима се веома журило па су и сами кренули у унутрашњост земље да прикупљају благо. Уз пут су пљачкали храмове и убијали недужне Индијанце, па су Инке постали неповерљиви и склањајући се пред суровим белцима односили са собом и све драгоцености.

Нарочито су у скривању блага били ревносни свештеници који као да нису много марили за судбину братоубице Атахуалпе.

Шпанци су сада наилазили на огољене зидове храмова. Ту и тамо запленили би неке драгоцености али то је била само мрвица од оног што је Франсиско Пизаро желео. Шпанци коначно губе стрпљење и 29. августа 1533. године убијају Атахуалпу.

На све стране пожурили су гласници — тркачи да

пренесу тужну вест о Атахуалпиној смрти. Они су пресретали пошиљке злата и драгоцености ношене за откуп владара и наређивали да се благо сакрије.

Шпанци су коначно сабрали вредност плена: злато у износу од 1,326.539 златних пезоса и 11.870,3 килограма сребра (како је унео у записник извесни Педро Санчо), што укупно вреди око 8,5 милијарди динара. Али то је била тек трећина блага што је Атахуалпа обећао, а само део богатства које су Инке имале и сакриле... Кажу да је и сам Франсиско Пизаро у једном напуштеном складишту, путујући за Куско, случајно открио знатну количину скривених златних и сребрних предмета.

Благо у вештачком језеру

Главна благо, које је, по доста веродостојним историјским записима, око 20.000 радника и 10.000 лама евакуисало из Куска по наређењу Хуаскара када је 1528. године прозрео агресивне намере свог брата — нико до данас није открио. Наводно је однето у ненастањен крај земље и стављено у огромну јаму а затим покривено камењем. Свака шупљина сваки, спој између стења напуњен је „љанкијем“, мрким, цементу сличним материјалом који осушен постаје тврд као камен. Изнад тог краја направили су затим вештачко језеро, а изнад језера брдо...

Франсиско Пизаро је грозничаво трагао за благом, али Инке су умирале

на мукама не изустивши ни речи. Ништа није могао да сазна ни од свештеника...

И тако су пролазиле године. Тек 1750. године у крају Лампа, недалеко од Ареквипе, откривен је део скривеног блага Инка. Место је одао један Индијанац да би спасао мучења свог рођака угљара. Ту су Шпанци пронашли драгоцености у вредности од 2,5 милиона златних пезоса, али су морали да одустану од даљег копања јер је ту продрла вода. Данас се на месту где је пронађен део Хуаскаровог блага налази језеро, а усред језера острво...

О скривеном благу законом у тврђави Сакахуаман изнад Куска још се говори. Извештаји неких других шпанских хроничара тврде да неоткривено благо Инка далеко надмашује све оно што је досад пронађено, па и количине злата које су красиле храмове и палате државе Инка. Говори се да оно лежи у језеру Титикака. Наводно, из овог блага на дну Титикаке могао би да се подигне огроман храм од чистог злата и сребра...

Почетком 1935. године амерички социолог Џорџ Бекер — Кресвил стигао је у Квито, где у списима на старом шпанском језику сазнаје за исповест Тупака Амара, поглавице племе на Кондорканкви и потомка Инке Хуаскара. Признање је дато после мучења у Куску, од 10. априла до 16. маја 1781. године.

У овом спису говори се, наиме, детаљно о скровишту у које је Хуаскар склонио благо 1528. године. Као место где је благо скривено означена је „Територија де Акре“ (код данашње тремење Перуа, Бразила и Боливије). Тајна је преношена са колена на колено и више од 250 година нико није хтео да је ода Шпанцима све док инквизитори нису сломили Тупака Амара...

Ловци на људске главе

Опис места је био исцрпан али Џорџ Бекер — Кресвила трагање за благом није занимало. Зато је тек 1953. године, пребирајући по успоменама, испричао сину све што је знао... Рекао му је да је више шпанских експедиција кренуло ка подножју источ-

Чарлс Бекер-Кресвил

них Анда после исказа Тупака Амара. Оне су успеле да продру до ивице „Територије де Акре“ која је иначе насељена дивљим племенима ловаца на људске главе. У већини случајева само је ретким пошло за руком да се врате.

Дечак се, међутим, није уплашио. Већ 1958. године двадесетогодишњи Чарлс Бекер — Кресвил одлази у Лиму где изучава језике Индијанаца Кечуа и сакупља све доступне податке о „Територији де Акре“. Са пријатељем Индијанцем Робертом Мендозом, који је познавао неколико индијанских дијалеката са подручја Амазона, направио је план за вишенедељну експедицију у Источне Кордиљере.

Четири године касније, у септембру 1962. два друга одлазе у Бразил и 15. новембра крену у моторном чамцу Амазоном, уверени да ће тако најлакше стићи до „Територије де Акре“...

Две године касније, новембра 1964. извесни Матео Борселос је крај Рио Пауинија пронашао остатке њиховог бивака. У близини је наишао и на људски костур и подерану кесу са свежњем листића исцепаних из бележнице. Били су то делови Чарлсовог дневника. О његовом пријатељу Роберту Мендозу ни до данас се није ништа сазнало...

Последњи записани дан у дневнику настрадаог Чарлса — који је очигледно био уверен да је на правом трагу — био је, 26. децембра 1962. године:

„... На трагу смо Хуаскаровог блага... Сутра кренемо. Најкасније за два месеца све мора да се обави. Бразилска влада ће свакако желети добар део блага за себе. Не мари, и у најгорем случају, са десет одсто још ћемо бити богаташи...“

Да ли је Чарлс био убијен зато што је заиста знао где треба да тражи легендарно благо Инка и да ли му је Мендоза отео ту тајну? Одговора нема. Сигурно је само да се негде у овим непрегледним пространима крије огромно богатство прастанова Ника Јужне Америке.

Тражимо пријатеље

Желео бих да се дописујем са другарицама и друговима из наше земље. Навијам за „Првену звезду“. Од певача највише волим Здравка Чолића и Микија Јевремовића. Скупљам поштанске марке. Милија Марковић, Бановачка 23, Нова Пазова.

Желим да се дописујем са младима из наше земље. Стојан Постољовски, Ученички дом, 52210 Пробиштип.

Желео бих да се дописујем са другарицама и друговима из целе земље. Волим цез музику и бавим се спортом. Сакупљам сличице флоре и фауне. Сенад Кобиљак, Вука Караџића 48, 71000 Сарајево.

Имам 17 година и желим да се дописујем са младима из наше земље. Волим забавну музику, спорт и филмове. Навијам за ОФК „Београд“. Жељко Марковић, М. М. Луг, Авалска 3, 11054 Београд.

Имам 14 година. Желела бих да се дописујем са младима из наше земље. Волим забавну музику, спорт, природу. Навијам за ФК „Хајдук“ и за КК „Партизан“. Гордана Велић, Првих партизана 30, 58213 Каштав Гомилци.

Желим да се дописујем са другарицама и друговима из наше земље. Имам 13 година. Навијам за „Партизан“ и сакупљам значке. Хатил Мдризовић, Вука Караџића 11, 31300 Пријепоље.

Имам 15 година. Жељела бих да се дописујем са другарицама и друговима из читаве Југославије. Сакупљам значке а пишем и pjesme. Жељела бих да ми се јаве вршњаци из Зенице, Горажде, Београда и Дубровника. Тахира Фоџо, I гимназија, 71000 Сарајево.

Желела бих да се дописујем са младима из Југославије. Мој хоби је цртање. Волим поп-музику Vera Vaci, 41 Duisburg 11, Marienstr. 14, Deutschland.

Имам 16 година и желим да се дописујем са младима широм наше земље. Сакупљам фотографије певача и глумаца. Милан Симић, Стража, 15307 Лешница.

Имам 14 година и жељела бих да се дописујем са другарицама и друговима из наше земље. Навијам за „Партизан“. Сакупљам фотографије певача и глумаца. Мирсада Чуровић, Радничка 19, 71400 Горажде.

Имам 19 година и желим да се дописујем са другарицама и друговима из наше земље. Волим поп-музику. Stevan Vaci, 41 Duisburg 11, Marienstr. 14, Deutschland.

Желим да се дописујем са младима из наше земље. Имам 16 година. Навијам за „Партизан“. Стеван Тилингер, Мачванска 117, 24000 Суботица.

Имам 16 година и желео бих да се дописујем са другарицама и друговима из наше земље. Навијам за „Партизан“. Од певача највише волим Здравка Чолића и Драгана Михајловића. Радван Станковић, М. Тита 124, 21200 Буковац.

Имам 14 година и жељела бих да се дописујем са младима из наше земље. Од певача највише волим Зорана Лековића и Хашима Кучука Хокија. Навијам за „Првену звезду“. Хоби ми је сакупљање разгледница. Бранка Тасић, Милуна Стојиљковића 12, село Поповад, 18000 Нипш.

Желим да се дописујем са другарицама и друговима широм наше земље. Имам 16 година. Мице Божић, Обрешка 43, насеље Ботинец, 41000 Загреб.

Желела бих да се дописујем са другарицама и друговима из Југославије. Имам 14 година. Сакупљам разгледнице. Зорица Милекић, Николе Вујачића 38, 14220 Лазаревац.

Имам 16 година и желео бих да се дописујем са другарицама и друговима широм наше земље. Волим забавну музику и спорт. „Навијам за „Хајдука“ и „Југопластику“. Љубомир Франк, Солнискa 4, 51000 Сплит.

Хтио бих да се дописујем са дечацима и девојчицама широм земље. Стјепан Ковачић, Јамничка Велика 38, 47207 Писаро-вник.

Имам 12 година и жељела бих да се дописујем са другарицама и друговима из наше земље. Волим забавну музику и народну музику. Душко Лазаревић, Ул. В. Букелића 88, 23244 Српски Милетић.

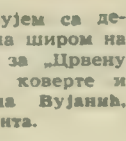
Имам 18 година и желео бих да се дописујем са младима из целе земље. Волим забавну и народну музику. Душко Лазаревић, Ул. В. Букелића 88, 23244 Српски Милетић.

Имам 13 година и жељела бих да се дописујем са другарицама и друговима из наше земље и иностранства. Језици дописивања: српскохрватски, енглески и француски. Наташа Милановић, Браничевски сквер 1, 12000 Пожаревац.

Жељела бих да се дописујем са младима широм наше земље. Имам 16 година. Волим забавну музику. Смиља Пољан, Главице 659, 58230 Сиб.

Желим да се дописујем са девојчицама и дечацима широм наше земље. Навијам за „Првену звезду“ и сакупљам коверте и разгледнице. Гордана Вујачић, Пупинова 31, 23266 Чента.

Желим да се дописујем са децом и младима из целе Југославије. Иванка Кланац, Ивана Мештровића 13, 56257 Дреновиц.

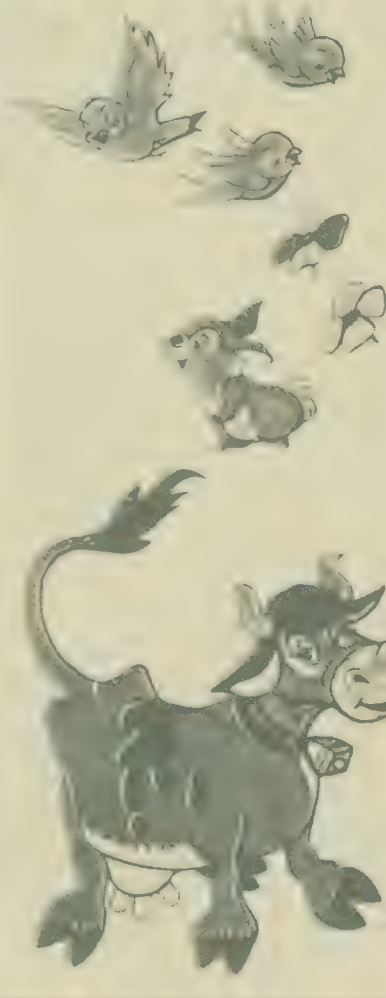
WALT DISNEY
VESELI SVET

ПРЕСЛИКАЧИ
за разоноду, учење
декорацију
али и

Шта је то ШИЉА угледао?

НАГРАДНУ

Децо! Починјено!

Препознајте скицирани лик, пронађите га на пресликачима ВЕСЕЛИ СВЕТ и пресликајте. Онда исечите како је то назначено, и тај исечак чувајте. Јер, игра тече...

Ако можда још нисте набавили пресликаче ВЕСЕЛИ СВЕТ, овде се налази поруџбеница. Попуните је и пошаљите на назначену адресу. Пресликаче ће вам донети чика поштар, коме ћете платити 25,00 динара.

До виђења до идућег петка — до нашег другог задатка.

НАРУѢБЕНИЦА:

Молим да ми доставите комплет пресликача по цени од 25.— дин. који ћу износ платити поузећем

Име и презиме _____

пошт. бр. место, адреса _____

Пишите на адресу:
„ЕСОМ“ 11000 Београд, Смиљанићева 36

ИНДИЈСКЕ УНИФОРМЕ

Армија Индијског Царства, огромне империје од преко 600 полунезависних држава и државица, била је састављена од добровољаца и професионалних војника. Војнички позив је у овим крајима био веома поштован и обично је представљао породичну традицију многих домова, како муслиманских тако и хинду. То је, такође, био и начин да се изиђе из безнадежног сиромаштва и да се дође до средстава и тиме олакша мукотрпна борба за живот у породицама са многим гладним устима. Била је то необична армија, састављена од припадника стотину раса и народа, разнолика и живописна као и униформе које су носили, али веома храбра.

Британска војска, а Британија је владала Индијом до 1947, била је у 19. веку најбоље одевена и опремљена армија на свету. Огромно богатство које се сливало из колонија омогућавало је да чак и обични војници добију изглед генерала. Први пук Мадраских коњаника (1), основан још 1787, носио је светлоплави „алкалак“ — кратку тунику са овалним изрезом на грудима и сребрним везом. Наредник Првог бомбајског пука лаке коњице (2) носио је тамнозелену „курту“ и ши-року ешарпу (камербанд) око појаса. Достојанствени гардиста гувер-

нера Мадраса (3) у црвеном „алкалаку“ са златним везом, и „рисал-дар“ (поручник) четвртог пука Бенгалске коњице (4) имали су уни-форме које су спадале међу најлепше у Индијској армији („Рисал-дар“ је највиши чин који је један Индус могао да достигне). „Дефа-дар“ (наредник) Централноиндијске коњице (5), који су махом сачи-њавали Сики из Малве, Бопала и Котаха, приказан је у походној униформи, као и „дафадар“ (6) Мадраске коњице. Пешадијски наред-ници, за разлику од коњичких, звали су се „хавилдар“.

САЈАМ КАПА И ТУРБАНА

Како је готово сваки пук у саставу Индијске армије имао своју униформу, шаренило је било велико. О томе нарочито сведоче турбани који су пошени на хиљаду начина.

За разлику од осталих јединица, Гурке су крајем прошлог века носиле једноставне плитке округле капице, са каишићем за придржавање који се постављао испод доње усне (7). Но, најчешћа комбинација коју су носили и припадници Армије, као што су на пример, Бенгалски коњаници (8) и Пенџапска коњица (9), је турбан („пугри“) омотан око купасте капе зване „кула“.

Лака пешадија регрутована у Бату (10), носила је нарочите, високе турбане, као овај „наик“ (каплар) из 1903. Позната „каки“ боја униформи настала је у првој половини прошлог века у Индији, када су униформе планинских извиђача, бојене соком дивљих плодова да добију „боју планинског блата“. Ову боју и данас користи велики број националних армија за своје походне униформе.

Почетком овог века, маскирне боје готово су потпуно истиснуле из употребе, осим у свечаним приликама, некадашње раскошне боје и везове. Новоосноване јединице, као што је Белудистанска коњица (11), које су деловале у пустињским просторима на границама Авганистана и Персије, задржале су раскошне турбане, али је боја униформе прилагођена бојама камене пустоши.

Армија Републике Индије, која у редовном стању и походима користи уобичајене маскирне боје униформи, у свечаним приликама облачи раскошне традиционалне униформе. Униформа једног припадника пукова Гурка (12) ратничког народа из Непала, који се по традицији укључују у Индијску армију, пример је савремене униформе којој локални колорит даје само славни „кукри“ (13), национално оружје којим Гурка може једним ударцем да одсече главу бивола. Гардиста председника Републике (14) у свечаним приликама замењује своје седиште у тенку за седло од леопардове коже, „пугри“ и „курту“ својих предака.

Д. А.

ХИТ СТРАНА

ДРАГАН АНТИЋ

Припремајући се за дужу турнеју по Совјетском Савезу, која ће почети половином септембра, популарни београдски певач Драган Антић мислио је и на своје поштоваоце. Управо је завр-

шко снимање новог сингла са композицијама „Дај ми цвет“ и „Бољим те“ и, како каже, успех не би требало да изостане јер обе ове композиције наишле су летос на изванредан пријем код публике. Дугогодишња сарадња са композитором Кемалом Манцуком требало би да донесе Драгану Антићу поновну потврду његових певачких квалитета, који су љубитељима доброг певања још у пријатном сећању. У последње време овај млади певач није много снимао, а и на музичким смотрима био је редак гост, тако да је чак претила опасност да у поплави нових имена буде заборављен. После повратка из Совјетског Савеза крајем ове године, Драган ће покушати да поврати стару славу и примат у домаћој музици у којој још није отписан. Идеје постоје, изванредна сарадња са композитором Манцуком такође, а и жеља публике да што чешће слуша Драгана Антића.

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

ДАЈ МИ ЦВЕТ

Композитором: Кемал Манцука

Текст: Кемал Манцука

Изводе: Драган Антић и ансамбл „Лидери“

Далеко од људи
Имам један мали свет.
У тишини празне собе
моја младост пролази.
Желим додир нежних руку,
изгубљени мир,
Желим само мало нежности.
Све што тражим...
да у ноћи имам топли сан.
Ти, што пролазиш кроз живот,

донеси ми лепши дан,
причај ми о срећи некој
где си била ти
само немој лагати.

Дам ми, дај ми, дај ми
један цвет
дај ми, дај ми, дај ми
лепши свет.

Мало нежности учини живот
радосним

дај ми, пружи све што
можеш ти.

САША АЛЕКС

Млади певач из Александровца Саша Алекс добио је, после неколико запажених наступа на телевизији и Омладинском фестивалу у Суботици, и прва признања за своје певачке квалитете. Свакако најзначајније је то што му је Александар Кораћ, познати композитор и творац многих звезда домаће забавне музике, написао две композиције „Јутарњи снови“ и „Алена“ — које ће се на плочи Радио-телевизије Београд овог месеца појавити и у продаји. Иначе, ово је друга плоча талентованог Алекса, који је својим гласовним квалитетима одушевио познатог композитора тако да ускоро можемо очекивати и нове плоче тандема Кораћ-Алекс. Мада веома млад, Саша Алекс сигурно и професионално ради свој посао, али је и свестан да без добре рекламе те-

шко може да придобије публику, па по већ опробаним методама комерцијализма увелико штампа мајице и напелнице са својим ликом. Поменимо на крају и то да Саша строго води рачуна како о интерпретацији тако и о текстовима својих песама, трудећи се да од стручних комисија радио-станица не буде „проказан“ и забрањен за емитовање. Текст за композицију „Јутарњи снови“ написао му је Мито сав Мирковић, управник Југословенског драмског позоришта, а за „Алену“ опробани домаћи „текстописац“ Светислав Вуковић.

ЏОРџ ХАРИ- СОН

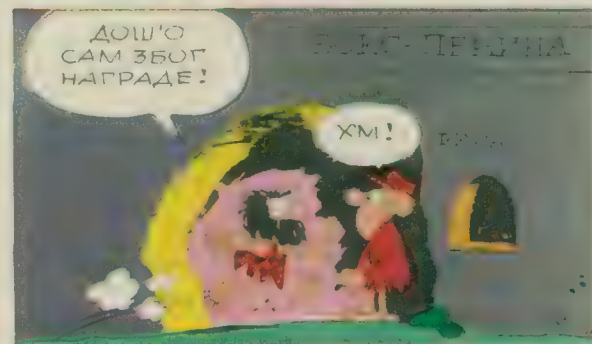
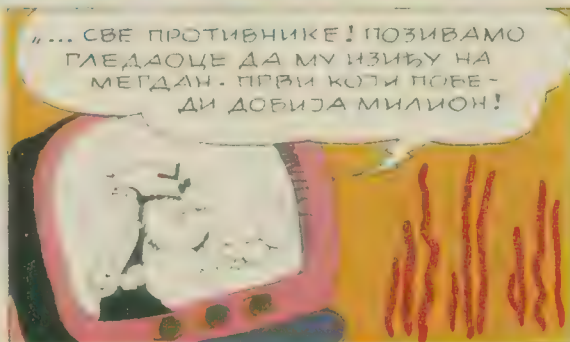

У овом броју завршавамо серију написа о томе шта раде чланови некад популарних Битлса. Писали смо већ о Џону, Рингу и Полу а данас ћемо покушати да вам испричамо како протиче Џорџов живот. После распада састава, Џорџ се са својом женом Пети Бојд настанио у Лос Анђелесу. Ту се прикључује пацифистима и ускоро постаје један од првих поборника за права човека, мир и једнакост. Био је велики противник рата у Вијетнаму и у циљу помоћи угроженима у Бангладешу организовао је спектакуларни Концерт за Бангладеш на којем су учествовала најпознатија имена светске попмузике. У јесен 1970. године својом првом самосталном плочом доживљава незапамћен успех. Од тада као да се претплатио на европске и америчке топ-листе популарности, тако да са сваком издатом плочом постиже велике tiraже. Тренутно се налази у малој кризи јер га је жена Пети напустила због титаристе Ерика Клептона. Криза је вероватно проузро-

кована и сталним размишљањима да ли се поново окупити и наставити по старом. Јер, све чешће се могу чути приче да Битлси припремају за почетак следеће године јединствен рецитал који би се највероватније одржао на лондонском Вемблију. У успех једног оваквог наступа нико не сумња јер, без обзира на дугогодишњу раздвојеност, Битлси су одржавали везу. Данас, када Џорџ Харисон има 32 године, Џон Ленон 34, Ринго Стар 35 и Пол Мак Картни 35, када је за њима богато искуство они могу само као целина ако не да поврате стару славу, оно бар да на њу са успехом подсете. То је жеља све четворице и сада треба само сачекати дан, једног доброг менаџера као што је био Брајн Епстајн, који их је и лансирао, да у најскорије време Битлси буду на окупу. Колико ће се понсво одржати у групи свакако да највише зависи од њихових првих наступа и од тога како ће их данашња млада публика, која има нове идоле, примити.

ПРЕПОТОПКО

Било је око десет увече и њих двојица су полако шетали улицом и разговарали. Обојица су имали по тридесет пет година и деловали веома озбиљно.

— Зашто се тако рано враћаш кући? — питао је Смит.

— Зато — одговорио је Брејлинг.

— Чекај човече, не буди такав. Ово ти је први излазак после толико година, и идеш кући већ у десет.

— Мало сам нервозан, то је све.

— Кад боље размислим, ипак ми није јасно како си уопште успео да изиђеш. Већ десет година покушавам да те одвучем да попијемо нешто и испричамо се као у старим данима. И сада, када си најзад изишао, тражиш да се овако рано вратиш кући.

— У срећним тренуцима треба бити умерен, како би били још летњи — покушао је Брејлинг да се нашали.

— Реци ми, молим те — почео је Смит подсмешљиво — јеси ли ставио неки успављујући прашак жени у кафу?

— Не, тиме се никад не бих бавио. Ускоро ћеш видети шта сам смислио.

**Ах, Рио
де Жанеиро**

Стигли су до угла и завили у Брејлингову улицу.

— Нисам желео ово да ти кажем али ти стварно имаш много стрпљења са својом женом. Брак је за тебе прави пакао, зар не?

— Ја не мислим тако — мирно је одговорио Брејлинг.

— Кад се само сетим оног лета 1979. године, када си намеравао да идеш у Рио...

— Ех, Рио де Жанеиро! Никад га нисам видео, а толико сам маштао о том путу.

— Сећаш ли се само: хистеријсала је и претила да ће се убити ако се не венчаће пре твог поласка, а после ти није дала да мрднеш.

— Мораш је разумети, Смите, увек је била помало нервозна.

— Назови ти то како хоћеш, али сно није било лепо од ње. Ти је никад ниси волео, чак си јој то и рекао...

— Да, рекао сам јој то јасно и гласно.

— А ипак си се на крају оженио њом. Зашто?

Брејлинг је беспомоћно слегнуо раменима.

— Нисам желео да се због мене убије. Затим, био сам заузет једним озбиљним послом, па нисам много ни размишљао.

— Јадниче — уздахнуо је Смит, потапшавајући друга по рамену. — И тако живиш већ десет година: кућа — канцеларија и ништа више. Какав је то живот?

— Промениће се, Смите, промениће се. — Брејлинг се загоњено смеђкао. — Дошао је тренутак који сам толико чекао. Погледај!

Из џепа је извукао комад хартије и пружио га Смит.

— Карта за Рио де Жанеиро за следећи четвртак! — рекао је Смит, не верујући својим очима.

ЗАЉУБЉЕНА ЖЕНА

Десет година није знао за други пут осим оног што је водио од куће до канцеларије. А толико је желео да путује.

— Да. Најзад ће ми се остварити давнашњи сан.

— А жена?

Брејлинг се и даље смеђкао.

— Она за то неће ни знати. Вратићу се после месец дана и за моје путовање знаћеш само ти.

— Благо теби. Кад бих и ја могао...

— Па ни у твој браку, како ми се чини, не цветају руже — приметио је Брејлинг.

— Не знам како да ти то објасним — уздахнуо је Смит. — Моја жена претерује. Кад си у браку већ десет година, онда ти помало смета кад жена сваки час хоће да се мази и зивка те телефоном по неколико пута док си на послу.

Чак ми се чини да се стање погоршава. Некад се питам да ли је могуће да жена после толико година још тако лудо воли мужа и да ли је то нормално.

**Човек
на прозору**

Брејлинг се слатко смејао, а онда је изненада повукао Смита за руку.

— Ово је моја кућа — тихо је рекао. — Хоћеш ли да сазнаш

како сам вечерас успео да изађем?

— Хоћу, разуме се.

— Погледај горе.

Смит је подигао главу и на другом спрату старе куће угледао човека који је стајао крај прозора и посматрао их. Могао је имати око тридесет пет година, тужне сиве очи и танке брчиће.

— Али... то си ти! — повикао је Смит.

— Пст! — рекао је Брејлинг и махнуо човеку на прозору. Човек му је одговорио на поздрав и навукао завесу.

— Шта ово значи? — муцао је Смит, држећи се за главу.

— Сад ћеш видети.

Неколико тренутака касније капљица се отворила и на њој се појавио човек са прозора и пошао к њима.

— Здраво, Брејлинг — рекао је.

— Здраво, Брејлинг — одговорио је Брејлинг.

Били су потпуно исти. Смит се наједном сетио:

— То је твој брат близанац!

— Не, не — одмахнуо је руком Брејлинг. — Сагни се и стави уво на груди Брејлинга број два.

Смит је једно време оклевао, било му је непријатно, а онда је послушао друга.

Тик-тик-тик-тик-тик-тик...

— Је ли могуће? Ти тераш шегу са мном!

— Никад нисам био озбиљнији.

— Чекај, да послушнем још једном — рекао је Смит, бришући зној са чела.

Тик-тик-тик-тик-тик-тик...

**У кућији,
у ђогруму**

Смит је буљио у Брејлинга број два, док му се овај смеђкао. Онда је бојажљиво пружио руку и до-такао му образ.

— Зар није потпуно успео? — питао је Брејлинг.

— Невероватно! Чак су му и руке топле... Где си га набавио?

— Ево ти карта, на њој све пише.

Смиту су слова играла пред очима, али је ипак прочитао:

„Удвостручите себе или своје пријатеље. Људи од пластике, идентични са оригиналом. Гарантовано отпорни на све. Де лукс модели, од 8000 до 15000 долара. Сва обавештења у Компанији за изразу лутака“.

— Нисам знао за ово. Откад ради ова компанија? — питао је Смит.

— Немам појма. Ја сам свог двојника добио пре месец дана и држим га у подруму, у кутији. Моја жена никад тамо не завирује, а само ја имам кључ од кутије. Вечерас ми се баш излазило, па сам послао њега да седи са мојом женом, а ја сам за то време скокнуо до тебе.

— Одлична идеја. Он чак има и мирис твоје воде после бријања.

— Потпуно смо исти, тако да жена није могла баш ништа де

примети. И следећег месеца ће он седети поред ње сваког дана, а за то време љу ја, после дугих десет година чекања, шетати по Рију и уживати у његовим плажама и карневалима. Кад се вратим, Брејлинг број два ће морати опет у своју кутију, до неке следеће згодне прилике.

Смит се замислио.
— Хоће ли он моћи да се креће по кући читав месец а да се ништа не примети?

— Него шта! Чак и шест месеци ако је потребно. Уопште се не разликује од човека: једе, спава, зноји се... све природно, да природније не може бити.

Брејлинг је потапао лутку по рамену.

— Хоћеш ли бити пажљив према мојој жени, Брејлинг?

— Твоја жена је веома пријатна — рекла је лутка. — Чак мислим да ћу је завољети.

Смит је повукао за рукав свога друга, јер му је било непријатно да разговара о томе пред лутком.

— Хоћеш ли ми рећи где могу да набавим једног таквог?

— Што да не? Ево ти адресе.

Смит је сав срећан окретао картицу у руци.

— Теби је лакше — рекао му је Брејлинг док су се поздрављали. — У твом случају је у питању љубав, а у мом...

— Ох, да. Нети ме лудо воли — осмехну се Смит. — Али, знаш како је, добро ће ми доћи да се мало одморим од те љубави. Тако чиним и њој услугу: моћи ће мог двојника да гђави до миле воље.

му је дао Брејлинг. Тамо је стајало да клијент мора да се јави компанији, како би му узели мере и детаљан опис. Лутка ће бити готова за два месеца. „Није лоше“, помислио је Смит и звиждући изашао из аутобуса.

Хладан зној

Што се тиче новца којим ће платити лутку, ту неће бити тешкоћа. На штедној књижици има 15000 долара. Узеће одатле 10.000 и Нети неће ни приметити. Вреди дати толики новац за овакву ствар.

Откључао је врата свог стана и одмах се упутио у спаваћу собу. Тамо је лежала Нети, лепа, црне косе и румених усана. Овако мирна, док спава, била је симпатична и мила. Осетио је чак жељу да је пољуби. Онда се тргао. „Ех, Нети, Нети“, помислио је. „Да си сад будна, обесила би ми се о врат и не би ми дала мира цело вече“.

Пошао је до ормара у којем је стајала књижица. Међутим, кад је проверио колико у њој још има новца, облио га је хладан зној.

— Недостаје десет хиљада долара! — завапио је. — Шта ли је Нети могла да уради с толиким парама? Сигурно је куповала оне глупе шешире и скупу шминку, ето шта је урадила. Шта ћу сад? Ван себе од беса, стао је да буди жену.

— Нети! — викао је. — Нети, пробуди се!

Нети се није ни померила.
— Шта си урадила с мојим новцем, говори! — почео је да је дрмуса.

Нети је нешто неразумљиво промрљала и промешкољила се. Светлост из предсобља осветљавала је њено лепо лице.

Тек тада му је пала на памет једна страшна мисао. У први мах је одбио да у то поверује, али нешто га је нагнало да наслони уво на груди своје жене.

— Нети! — повикао је очајнички.

ТИК-ТИК-ТИК-ТИК-ТИК-ТИК...

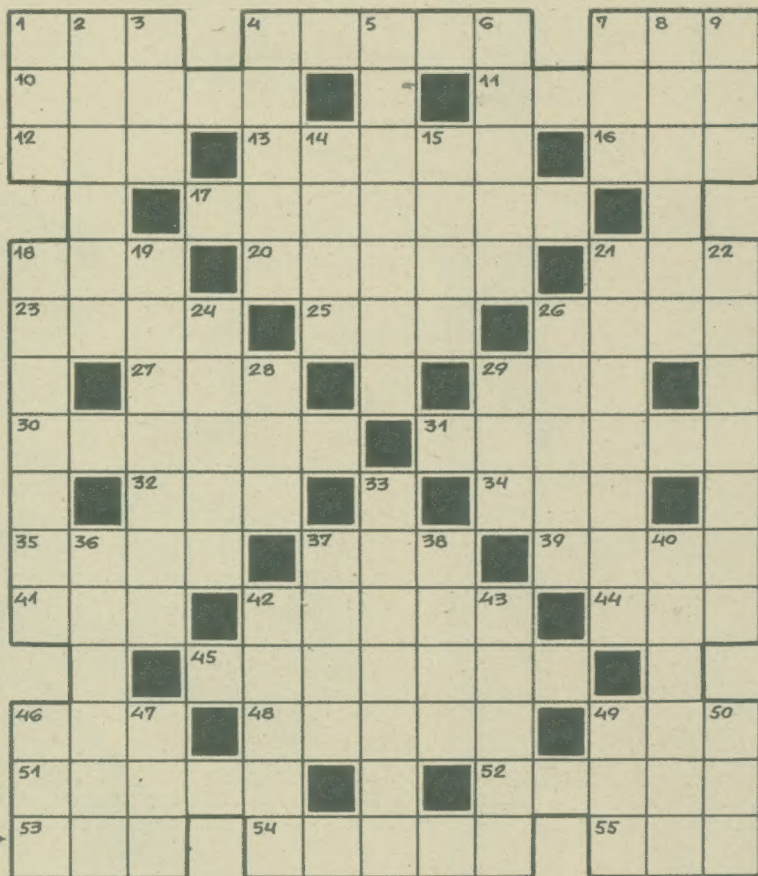
укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) зимски спорт, 4) печена ватростална глина, 7) спортски трофеј, 10) највећа артерија, 11) речни рибар, 12) прост број, 13) приморски ветар, 16) стара мера за тежину, 17) грана ратне вештине, 18) земљиште, 20) канадски премијер (Цјер), 21) мушко име одмила, 23) животињски зов, 25) лука на Црвеном мору, 26) ексер, 27) острво на Јадрану, 29) змијски цар, 30) вага, 31) катарка, 32) уметност (лат.), 34) бања у Белгији, 35) индонезанско острво, 37) узвик на кориди, 39) град у Јордану, 41) речно острво, 42) осећај пред јавни наступ, 44) име глумице Жирардо, 45) продавница у кругу војничке касарне, 46) песма узвишеног садржаја, 48) главни град једне афричке државе, 49) ловачки пас, 51) улазница, 52) наша река, 53) врста инсекта (мн.), 54) део кројачког прибора, 55) спрат.

УСПРАВНО:

1) часовник, 2) морске животиње, 3) језеро у Северној Америци, 4) тихи говор, 5) веровање у натприродно, 6) отац (македонски), 7) начинско-погодбени везник, 8) пребези из крајева под турском власти, који су упадали у турске крајеве и настављали борбу, 9) страни женско име, 14) главни град Гане, 15) позната Вердијева опера, 18) покрајина у Грчкој, 19) острво у Тихом океану, 21) једна од САД, 22) хемијска једињења (мн.), 24) позната загребачка творница обуће, 26) наш стонотенисер (Иштван), 28) део теразија, 29) мушки певачки глас, 33) оно што се плете или је исплетено, 36) позната фабрика спортске опреме, 37) чила, ведро, 38) назив племенског потлавице у неким исламским земљама, 42) бивши фудбалски репрезентативац (Силвестер), 43) једна електрода, 46) чуло вида, 47) врста папагаја (мн.), 49) брдо, узвишење, 50) оружани сукоб.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) звоно, 6) трајект 13) армада, 15) продор, 16) ШТ, 17) друм, 19) арома, т, м, 21) атар, к, 23) О. К., 24) Ирак, о, 27) оо, 29) нва, 30) Тарас, 32) испити, 34) нос, 35) листина, р, 38) Ис, 39) постолое, 40) ту, к, 41) Мантова, 42) лед, 43) балчак, 44) клима, 46) три, 47) ех, м, 49) Икар, 50) ез, з, 52) нкра, а, с, 55) киини, 58) талк, 60) рт, 61) снимак, 63) Карпов, 65) Татариин, 66) стадо.

КЕНА

— Наврати понекад до моје куће док ја будем у Рију — подсетио га је на крају Брејлинг. — Мојој жени би било чудно што те одједном нема.

— Ништа не брини — насмејао се Смит. — И велико ти хвала!

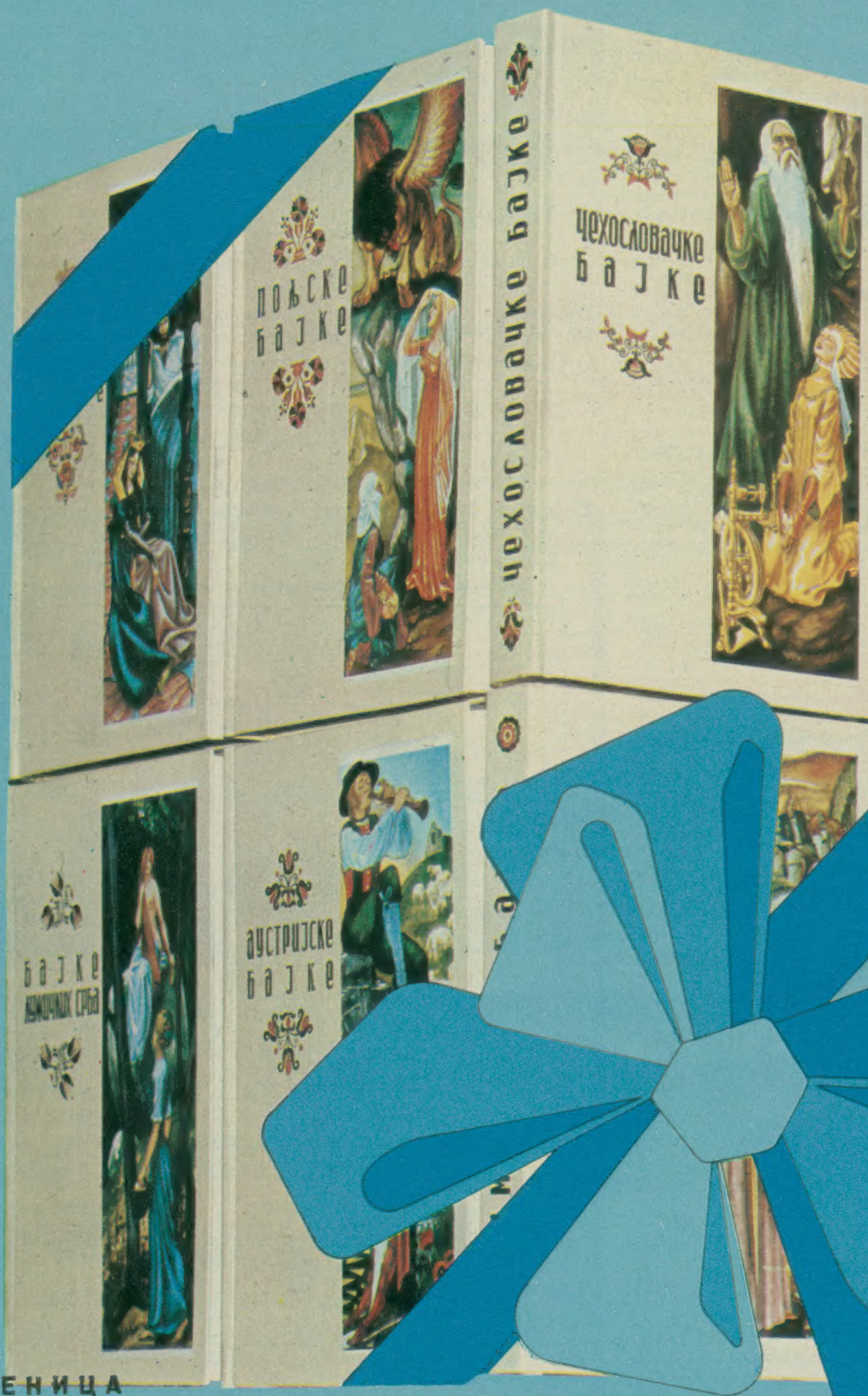
Док се враћао кући аутобусом, Смит је прочитао картицу коју

хумор без речи

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ 11000 Београд, Македонска 29. Директор НИП „ПОЛИТИКЕ“ Вукоје Булатовић.
Главни и одговорни уредник „Политикиног забавника“ Живорад Стојановић, технички уредник Владимир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 176,00 дина, полугодишња 88,00 дина, тримесечна 44,00 дина. Претплата за иностранство: годишња 352,00 дина, полугодишња 176,00 дина, тримесечна 88,00 дина. Уплате на текући рачун број 60801-601-822. Годишња претплата у иностранству: ДМ 60.—, Долар 24.—, Фф. 112.—, Шфр. 70.—, Шкр. 102.—. Девизне уплате из иностранства слати преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански факс 124. Телефон: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу нишлења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. 1. 1973. године не плаћа се порез на промет.

најлепши ПОКЛОН најмлађима

НОВО

ОСМО КОЛО БАЈКИ

први пут
на нашем
језику

Шест књига осмог кола бајки:

1. МАЂАРСКЕ БАЈКЕ
2. БАЈКЕ ЛУЖИЧКИХ СРБА
3. ЧЕХОСЛОВАЧКЕ БАЈКЕ
4. АУСТРИЈСКЕ БАЈКЕ
5. ПОЉСКЕ БАЈКЕ
6. РУМУНСКЕ БАЈКЕ

Овим колом најлепших бајки објављених први пут на нашем језику пружићете нова сазнања најмлађима.
Цена целом колу бајки износи 180 динара. Књиге можете купити за готово и на отплату у шест месечних рата по 30 динара. При куповини за готово дајемо 5% попушта (каса сконто).
Књиге су повезане у пуно платно са илустрацијама на корици, штампане су ћирилицом.

НАРУЧБЕНИЦА

Овим неопозиво наручујем Осмо коло Бајки.

1. ЗА ГОТОВО по цени од 171,00 динара. Платићу поштару кад ми донесе књиге.
2. НА ОТПЛАТУ по цени од 180,00 динара у шест месечних рата по 30,00 динара. Прву рату од 30,00 динара платићу поштару кад ми донесе књиге.

(Купац)

(Пошт. број, место, улица и број)

(Овера предузећа за купце на отплату)

(Потпис)

Попуни, изрежи, залепи на дописницу и пошаљи на адресу: ИП „НАРОДНА КЊИГА“, 11001 БЕОГРАД, Шафарикова 11.

ПОШТАНИК
ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Граин Забавнице,

ПРИЧА О ПОШТАНСКОЈ МАРКИ

Молим те да ми одговориш у којој земљи и када се први пут појавила поштанска марка.

Горана Глунџ,
Сплит

Прва поштанска марка употребљена је у Енглеској 1854. године. Поштарина се до тада наплаћивала у готову од примаоца писма.

Енглец Роналд Хил приметио је једног дана да његова сиромашна сусетка узима писмо, које јој је стигло од сина из Америке, привија га на груди, држи тако неколико тренутака и сузних очију враћа поштару. Заинтересован, Хил је позвао писмоношу и питао зашто му је жена вратила писмо. Овај је одговорио да је жена исувише си-

може набавити и како. Унапред захваљујем.

Срешко Мартоћ,
ученик из Лешка

Пеге често настају под дејством сунчевих зрака, нарочито ултравиолетних и зато је углавном јављају у пролеће и лето, зими их нема.

Али, постоје и други фактори који условљавају појаву пеге: оне могу бити наследне, могу се јавити код људи који су на радном месту изложени дејству разних хемијских материја. Да би се пеге успешно лечиле, потребно је утврдити узрок њиховог настанка. Сунчеве пеге тешко се отклањају, али могуће је донекле се заштити од њих; потребно је постепено тело излагати сунцу или заштити лице, где се пеге најчешће јављају, широким слатним шеширима у сунцобранима.

За лечење пеге могу се користити масти и кремове који у себи садрже живу, али са њима треба бити обазрив јер су многе особе осетљиве на живу. Зато је најбоље отићи кожном лекару (дерматонерологу) и са њим се посаветовати.

ДОКТОР

У ОБЛИКУ СРЦА

Недавно сам у вашем листу у рубрици „Веровали или не“ прочитао о телету које је на челу имало шару у

облику срца. Пре неколико дана у мог деде се отелило исто такво теле. Молим те да ово објавиш у Малој пошти.

Бранко Перишић,
Текериш

ПЕГЕ

Занима ме од чега настају пеге и да ли постоји маст или течност за њихово отклањање. Ако постоји, где се

ЈА, САЊАР НЕБА...

У броју 1228 прочитала сам твој позив упућен читаоцима да одговоре ко је написао стихове „Ја, сањар неба, друг далеких звезда...“

Ови стихови су одломак сонета који је у младости написао стриц моје баке, професор математике Ђорђе Глумац. Веома је волео поезију, писао је песме и приче за децу. Умро је 1939. године и наведени стихови исписани су на његовом споменику.

Татјана Јовановић,
ученица,
Маршала Тита 16, Земун

ЋО-ЋО-САН ЈЕ ПОСТОЈАЛА

Да ли је главна личност Пучинијеве опере „Мадам Бетерфлај“ измишљена личност или је неко послужио као узор за овај трагични лик?

Ерика Новак,
Загреб

Мадам Сато, личност која је послужила као узор за Ћо Ћо Сан, јунакињу популарне опере „Мадам Бетерфлај“, умрла је 1934. године као деведесетогодишња старица.

У младости ова Јапанка је доживела љубав са америчким поморским официром који ју је оставио чим је добила дете. Сазнавши за

ову тужну причу извесни Џон Лон написао је новелу коју је у сарадњи са драматургом и глумцем Дејвидом Болосином прерадио у драму. Са великим успехом драма је приказана у Америци и Европи. Једној представи у Лондону присуствовао је и славни италијански композитор Ђакомо Пучини кога је трагична судбина младе Јапанке Ћо Ћо Сан инспирисала и он је одмах од аутора затражио одобрење да komponује оперу. На првом извођењу 17. II 1904. године у Миланској скали публика је извиждала „Мадам Бетерфлај“ али Пучини се није обесхрабрио: предано је радио још четири месеца и нова верзија „Госпођице лептира“ доживела је тријумф. Данас се ова опера налази на репертоару свих оперских кућа света.

НАЈВЕЋА КЊИГА НА СВЕТУ

Интересује ме како се зове највећа књига на свету и где се налази. Волео бих да знам и колико је велика.

Слађан Маренов,
Падеж

Највећа књига на свету чува се у једном њујоршком музеју. Висока је три а дебела један метар. За окретање страница постоји нарочита електрична апаратура. У Бечу се у једној библиотеци чува Анатомијски атлас који је штампан од 1823 — 1830. године. Књига је висока 190 см а дебела 90 см. Овај атлас се сматра највећом књигом у Европи.

УЧЕНИЦИ – СРЕДЊОШКОЛЦИ! ЦЕЛА МАТУРА У ЈЕДНОЈ КЊИЗИ!

Са приручником за матуру — репетиторијумом — у коме је прегледно и сажето изложено градиво из српскохрватског језика, географије, историје, биологије, хемије, физике, математике, социологије, политичке економије, политичког система и друштвеног уређења СФРЈ по наставним плановима од I до IV разреда.

Ово је ново, прерађено и допуњено издање на коме је радила група познатих педагога, тако да РЕПЕТИТОРИЈУМ представља јединствен приручник за успешно обнављање градива у току школске године, а посебно у време припремања завршног испита школе — матуре.

Репетиторијум можете добити поужећем, по цени од 60.— дин. ако пошаљете писмо или дописницу са наруџбеницом на НЧП „КЊИЖЕВНЕ НОВИНЕ“, Француска 7, 11001 Београд, пошт. факс 23.

